TALONPOIKAISKULTTUURISÄÄTIÖ

Uusia ratkaisuja maalla asumiseen

Nya lösningar för boende på landet

KILPAILU ~ TÄVLING

19.9.2007-14.1.2008

ARVOSTELUPÖYTÄKIRJA - BEDÖMNINGSPROTOKOLL

UUSIA RATKAISUJA MAALLA ASUMISEEN

SISÄLLYSLUETTELO

1 YLEISTÄ....2
1.1 Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus....2
1.2 Osallistumisoikeus....3
1.3 Palkintolautakunta ja asiantuntijat....3
1.4 Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen....4
1.5 Kilpailun aikataulu....4
2 KILPAILUTEHTÄVÄ....4
2.1 Kilpailualue....4
2.2 Suunnitteluohjeet....5
2.2.1 Yleistä....5
2.2.2 Rakennuspaikkaa koskevat ohjeet....5
2.2.3 Rakennusta koskevat ohjeet....6
2.3 Kilpailuehdotusten arviointiperusteet....7
3 YLEISARVOSTELU....7
4 EHDOSTUSKOHTAINEN ARVOSTELU....12
4.1 palkintoluokka....12
4.2 yläluokka....14
4.3 ylempi keskiluokka....19
4.4 alempi keskiluokka....22
4.5 alaluokka....27
5 KILPAILUN TULOS....31
5.1 Päätös palkintojen jakamisesta....32
5.2 Suositus jatkotoimenpiteistä....32
5.3 Arvostelupöytäkirjan allekirjoitus....32
5.4 Nimikuorten avaus....34

1 YLEISTÄ

1.1 Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus

Kilpailun järjestäjänä oli Talonpoikaiskulttuurisäätiö. Kilpailun tarkoituksena oli hakea ”Uusia ratkaisuja maalla asumiseen”, talonpoikaisen asumis- ja rakentamistavan inspiroimia nykyaikaisia pientalo-, tontinkäyttö- ja piharatkaisuja asumiseen maaseudun kaavoitettujen alueiden ulkopuolisilla alueilla.

Kilpailu on jatkoa Talonpoikaiskulttuurisäätiön v. 2003 järjestämälle Rakennusperintökilpailulle. Tämän kilpailun johtopäätöksissä todettiin, että olisi tarpeen löytää yhdistävä lenkki nykyisen rakentamistavan ja talonpoikaisen perinteen välille.

Toiminnallisesti ”uustalonpoikaisuus" tarkoittaa vuodenajat huomioon ottavaa elämäntapaa, kohtuullisuutta, ekologisuutta, paikallista energiankäyttöä ja uusiutuvia rakennusmateriaaleja sekä pihapiirin rakentumista perheen erilaisista töistä ja harrastuksista lähtien.

Perinteisen rakennustavan ohella talonpoikainen asumismuoto sisälsi asumisen rinnalla myös moninaisia muita toimintoja, jotka kuuluivat omavaraiseen talouteen. Nykyiset pientaloille tarkoitetut asemakaavat tarjoavat tavallisesti pienehköt tontit tiiviisti, kaupunkimaisesti ja kerralla valmiiksi rakennettaville asunnoille. Tiiviistä kaavoituksesta johtuvaa rakennustapaa toistetaan tarpeettomasti myös kaava-alueiden ulkopuolella vaikka tilarajoitteita ei olisi. Pientaloasumiseen aiemmin liittynyt joustavuus elämäntilanteiden mukaan puuttuu.

Perheet ja esimerkiksi pienyrittäjät, jotka haluavat varautua myöhemmin ilmaantuviin tarpeisiin tai haluavat väljyyttä asuntonsa ympärille, joutuvat hakeutumaan kaavoitettujen alueiden ulkopuolelle haja-asutusalueille. Rakentaminen tapahtuu siellä vain poikkeuslupien turvin. Samalla nämä rakennuspaikat jäävät monien kunnallisteknisten palvelujen ulkopuolelle.

Kilpailussa etsittiin rakentamismahdollisuuksia maaseudulle. Tämä on vastoin trendiä, jonka mukaan pientalojen pitäisi mieluiten muodostaa tiivistä taajamarakennetta. Oletuksen mukaan ekologisesti suotavinta olisi, että mahdollisimman moni asuisi kerrostaloissa. Vastakkaisen kannan mukaan tulee jo asuttujen alueiden säilyä elinvoimaisina. Ihmiset tarvitsevat myös asumisensa suhteen vapautta ja vaihtoehtoja, osa heistä haluaa asua ja toimia väljemmin. Maalle hakeutuvat ihmiset haluavat olla lähellä luontoa, joten ekologiset näkökulmat ovat heille läheisiä.

Rakentaminen kyliin on täydennysrakentamista siinä kuin taajamarakenteen tiivistäminen. Olemassa olevaa infrastruktuuria käytetään tehokkaammin. Tulkinta kylästä voi vaihdella. Perinteisesti kylällä on tarkoitettu toiminnallista kokonaisuutta esimerkiksi koulupiiriä. Myös tiukan kylärakenteen puolestapuhujia löytyy. Tilannetta on kuitenkin aina katsottava suhteessa alueeseen: onko se idässä vai lännessä,

etelässä tai pohjoisessa, kukkuloiden tai vesistöjen rikkomaa vai yhtenäistä metsä tai peltoaluetta.

Ehdotettujen ratkaisujen tuli sopia pyrkimykseen torjua ilmastonmuutosta. Talon on oltava yleispätevä, joustava ja omatoimisesti korjattavissa. Rakentamisella on pitkäkestoisia (usein jopa peruuttamattomia) vaikutuksia ympäristöönsä. Rakennuspaikan käsittelyssä ja rakennusratkaisuissa onkin syytä ottaa huomioon alueelliset ja paikalliset ympäristö- ja maisemaseikat.

Oletuksena oli että taloa asuu tämän ajan moderni ihminen, joka ilmaisee arvojaan asumalla vapaasti ja vastuullisesti, mutta maaseutuympäristössä osana paikallista kyläyhteisöä ja kulttuurimaisemaa.

Kilpailun tavoitteena oli tuottaa uusia, vaihtoehtoisia, pääasiassa puuta tai muita kotimaisia materiaaleja käyttäviä esimerkkiratkaisuja nykyaikaisille pientaloille tämän ajan ihmisten tarpeisiin.

Kilpailussa oli tavoitteena löytää myös uusia luovia sovellutuksia perinteisten pientalojen hyviksi havaituista ominaisuuksista. Rakennusten massoittelu- ja ulkonäköratkaisuissa tulee pyrkiä levollisiin ja ympäristön eheyttä vaaliviin ominaisuuksiin. Perinteisten rakennusten ulkonäön kopiointia ei kilpailussa palkittu.

Kilpailun järjestäjä toivoo, että kilpailun avulla maaseudun rakentamisen suunnittelua saataisiin ohjattua nykyistä enemmän ammattitaitoisille, innostuneille eri suunnittelualojen edustajista koostuville suunnitteluryhmille.

1.2 Osallistumisoikeus

Kilpailu oli avoin kaikille Euroopan Unionin ja sen hankintalainsäädännön piiriin kuuluvien maiden kansalaisille voimassa olevien lakien ja sopimusten mukaisesti. Osallistujilta edellytetään oikeutta harjoittaa arkkitehdin ammattia omassa maassaan.

1.3 Palkintolautakunta ja asiantuntijat

Palkintolautakuntaan kuuluvat:

Kilpailun järjestäjän nimeämänä:

- Lasse Ristikartano, DI, palkintolautakunnan puheenjohtaja, Talonpoikaiskulttuurisäätiön hallitus
- Matti Vuorio, arkkitehti SAFA, palkintolautakunnan vpj, Talonpoikaiskulttuurisäätiön hallitus
- Juha Kuisma, johtaja, Suomen maatalousmuseo Sarka, Talonpoikaiskulttuurisäätiön hallitus
- Alice Lillas, rektor, Svenska Kulturfondenin edustaja

- Ulla-Maaria Mutanen, tutkija, Helsingin yliopisto
- Raija Seppänen, arkkitehti SAFA, yliarkkitehti Maa- ja metsätalousministeriö

Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn nimeämänä:

- Heikki Aitoaho, arkkitehti SAFA
- Juha Salmenperä, arkkitehti SAFA

Palkintolautakunnan sihteerinä toimii DI Jari Vesanen

Palkintolautakunnan jäsen Ulla-Maaria Mutanen ei voinut osallistua ehdotusten arviointiin ulkomailla asumisen johdosta.

Palkintolautakunta käytti energia-asiantuntijoita (DI Sami Siltainsuu ja ins. Jarkko-Pekka Pennanen) arvioimaan ehdotusten energiaratkaisuja. Palkintolautakunnan sihteeri ja asiantuntijat eivät osallistuneet päätöksentekoon.

1.4 Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailuohjelma on järjestäjän, palkintolautakunnan ja Suomen arkkitehtiliiton kilpailutoimikunnan hyväksymä. Kilpailussa noudatettiin Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn kilpailusääntöjä.

1.5 Kilpailun aikataulu

Kilpailu alkoi 19.9.2007

kilpailuehdotusten sisäänjättö viimeistään 14.1.2008

kilpailun ratkaisu ja tulosten julkistaminen 7.5.2008

2 KILPAILUTEHTÄVÄ

2.1 Kilpailualue

Kilpailuun osallistuvalla suunnittelijalla oli mahdollisuus hakea ja perustella hyvä rakennuspaikka Suomen maaseudulta kaavoitetun alueen ulkopuolelta ja suunnite-lla siihen pientalo-, tontinkäyttö- ja piharatkaisu. Kilpailijan itse etsimän rakennuspaikan käyttöön kilpailussa tulee olla maanomistajan lupa.

Kilpailun järjestäjän toimesta oli valittu kolme valmista vaihtoehtoa rakennuspaikaksi:

Lempäälä

Sijainti: Lempäälä Lastusten kylä.

Luonnehdinta: Lehtipuuston peittämä lehtomainen kumpare vanhalla hakamaalla avarassa maisemassa jolle antaa sävyn Innilän kartanon ketoalueen maisema, jossa

ollut 100 v. sitten mäkitupia. Vierestä rakennuspaikkaa sivuten kulkee keskiaikainen kylätie. Tonttia sivuaa Lempäälän kunnan hiihtolatu. Tontilla matalahko jättilaismänty ja muutama iso kataja. Tontin yhtenä raja puro (Lopenoja). Tontin koko on 0,7 hehtaaria ja siihen kuuluu tarvittavassa määrin peltoa.

Omistaja: Yksityinen.

Sipoo

Sijainti: Sipoo Söderkulla.

Luonnehdinta: Sekametsän eteläreuna, loiva kalliorinne. Alueen läheisyydessä asuinrakennuksia piharakennuksineen 1900 –luvun alusta ja puolivälistä. Alue on laaja ja kilpailija valitsee soveltuvan rakennuspaikan ja määrittelee sen koon.

Omistaja: Sipoon kunta.

Sulva

Sijainti: Mustasaari Sulvan kylä.

Luonnehdinta: Katajien ja yksittäisten lehtipuiden peittämä kumpare Söderfjärdenin laajan peltoaukean reunassa. Alueen koko on 3 hehtaaria ja se rajoittuu Söderfjärdenin luonnonsuojelu- ja lintualueeseen.

Omistaja: Yksityinen.

2.2 Suunnitteluohjeet

2.2.1 Yleistä

Kilpailijoilta odotettiin innovatiivisia ja toiminnallisesti uustalonpoikaisia ratkaisuja asuntosuunnittelun suhteen. Huomiota tuli kiinnittää muunneltavuuteen ja tilojen monikäyttöisyyteen, rakennusten ja materiaalien käytön tehokkuuteen, kestävyyteen, kierrätettävyyteen ja korjattavuuteen, hyvään energia- ja vesitalouteen sekä hyvään sisäilmastoon.

Osallistujilta odotettiin uusia ideoita rakennuspaikan mitoitukseen ja piha-alueratkaisuihin sekä talon laajentamiseen asukkaiden tarpeiden ja elinkaaren mukaisesti. Erityisen tärkeää oli kiinnittää huomiota vuodenajat huomioonottavaan elämäntapaan, rakennusten energiatehokkuuteen ja uusiutuvien kotimaisten energialähteiden hyödyntämiseen lämmityksessä. Myös mahdollisuuksia yhteistoimintaan naapureiden välillä lämmitys- ja jätevesiratkaisussa ja jätteiden käsittelyssä ja hyödyntämisessä tuli pohtia.

2.2.2 Rakennuspaikkaa koskevat ohjeet

Kilpailijan tuli paikan päällä tutustua paikkaan ja perustella sen soveltuvuus hyväksi rakennuspaikaksi riippumatta siitä onko kohde kilpailijan itse etsimä vai kilpailun järjestäjän etukäteen osoittama. Perusteluissaan suunnittelijan tuli ottaa kantaa

rakennuspaikan kokoon. Suunnittelija voi perustella myös rakennuspaikan parantamiseksi tehtäviä toimenpiteitä.

Uuden rakennuspaikan maisematilassa tuli ennestään sijaita muita rakennuksia, jotta suhdetta rakennettuun ympäristöön jouduttiin harkitsemaan. Mahdollisimman moni hyvän rakennuspaikan tunnusmerkeistä tuli täyttyä kuten kohtuullinen saavutettavuus sekä etäisyys palveluista ja johtoverkoista, suhde maisemaan, suotuisa pienilmasto, suojaisuus, hyvät perustamisolosuhteet jne.

Koska kilpailulla pyritään aikaansaamaan käytännössä toteutettavia rakennushankkeita, ei kilpailijan itse etsimiin kilpailualueisiin saanut sisältyä esteitä myöhemmälle kaavoitukselle eikä muita häiriötekijöitä kuten melu, hajua, saastunut maaperä ym.

Perusasunnon lisäksi rakennuspaikalla tuli olla tilaa laajennuksille. Siinä voivat olla mahdolliset tilat joko lähiomaisvanhusten tai aikuistuneen lapsen rinnakkaisasunnolle, tai tiloja pienyritystoiminnan tarpeisiin.

Pihapiirin tuli rakentua perheen erilaisista töistä ja harrastuksista lähtien. Tavanomaisten pihatoimintojen ja istutusten lisäksi rakennuspaikalle tuli sijoittaa kahden auton pysäköinti- ja kääntöpaikka, jätevesien käsittely nykymääräysten mukaan, jätteiden lajittelu ja väliaikaisvarastointi, kompostointi ja kotitarvepolttopuiden valmistus- ja varastointi. Lisäksi tontilla tulisi olla kasvimaa-puutarha –alue.

Muutaman perheen rakennusten tiiviimmän ryhmittelyn mahdollisuutta voitiin myös tutkia. Silloin voidaan tuottaa teknisiä palveluita ja asumispalveluita esimerkiksi yhtiömuotoisesti. Näitä voisivat olla esimerkiksi lämpöä kotimaisilla polttoaineilla, vedenhankinta sekä jätevesien puhdistus ja imeytys, savusauna, uima-allas, koristelampi, jätteiden lajittelu ja väliaikaisvarastointi, kompostointi, verstastilat, pesu- ja pyykinkäsittelytilat sekä koneyhteistyö puutarhanhoidossa ja polttopuiden valmistuksessa jne.

Oletuksena oli, että liittymää kunnallistekniikkaan ei ole kaava-alueen ulkopuolella ja suunnittelija tutkii jätevesijärjestelmien sijoituksen ja tilavarauksen rakennuspaikalla.

2.2.3 Rakennusta koskevat ohjeet

Perusasunnossa tuli olla oleskelu-, ruokailu-, ruuanvalmistus- ja hygieniatilojen ohella vähintään kolme makuuhuonetta sekä kilpailijan harkinnan mukaan työ-, harrastus-, vieras- ja varastotiloja. Asunnon oli oltava toteutettavissa vaiheittain rakentaen ja laajennettavissa tilantarpeen kasvaessa.

Asunnon tilat, niiden muunneltavuus, tilojen jakaminen eri rakennuksiin, kerrosten lukumäärä, joidenkin tilojen osavuotinen käyttö, kellarillisuus ja pihatoiminnot kilpailija sai suunnittella ja perustella harkintansa mukaan. Tilojen jakaminen eri rakennuksiin tarkoittaa pihapiiriä, jossa on asunnon lisäksi talousrakennuksia.

Osa kilpailuratkaisua voi olla vanhan asutussa pihapiirissä käyttöä vaille jääneen navetan, ladon tai vastaavan hyödyntäminen.

Rakennusten energiaratkaisuissa tuli suosia kotimaisen uusiutuvan energian tai maalämmön käyttöä. Vesi hankitaan omasta (pora)kaivosta, kunnallisesta tai osuuskunnan vesijohdosta. Jätevesihuollosta suunnittelija esittää periaateratkaisut.

Hankinta- ja ylläpitokustannusten kohtuullisuuteen, kestävään kehitykseen, ekologisuuteen, rakennusten elinkaaren hallintaan, päästöjen ja haittojen minimointiin tuli kiinnittää huomiota.

2.3 Kilpailuehdotusten arviointiperusteet

Ehdotusten arvioinnissa kiinnitettiin huomiota toiminnallisten, maisemakuvallisten, arkkitehtonisten, teknisten, taloudellisten ja ekologisten vaatimusten tasapainoiseen ratkaisuun.

Erityisesti arvioitiin seuraavia tekijöitä:

- ratkaisun toiminnallinen kokonaisuus
- rakennusten liittyminen ympäristöön
- ratkaisun arkkitehtoninen laatu
- ratkaisun muunneltavuus ja kehityskelpoisuus
- innovatiivisuus ja ekokriteerien toteutuminen
- ehdotuksen tekninen ja taloudellinen toteuttamiskelpoisuus

3 YLEISARVOSTELU

Kilpailu oli ensimmäinen pientalon suunnittelua koskeva kilpailu maassamme vuosikymmeniin. Siinä haettiin uusia ratkaisuja maalla asumiseen. Kilpailulla oli varsin kunniahimoiset tavoitteet. Kilpailijoiden tuli ratkaisussaan huomioida samanaikaisesti useita, osin ristiriitaisia tavoitteita. Ratkaisua ei myöskään tullut suunnitella vain tietylle tontille tai alueelle, vaan kilpailualueita oli nimetty kolme vaihtoehtoista. Tämän lisäksi kilpailijoilla oli mahdollisuus valita suunnittelualue nimettyjen ulkopuolisista alueista.

Moninaisten tavoitteiden kirjaaminen kilpailuohjelmaan on seurausta maaseuturakentamisen pitkästä aliarvioimisesta. Ainoastaan maatilojen suunnittelua on kehitetty. Muuta maaseuturakentamista ei ole katsottu omanaan, taajamarakentamisesta poikkeavana tapahtumana. Talomallit on valittu sekä piha-ym. ratkaisuja on toteutettu ikään kuin olisi rakennettu kaavatonteille. Mahdollisuus hyödyntää maaseutua on monilta jäänyt tekemättä. Osaksi tämä on varmasti johtunut ammattitaitoisen suunnittelijan käytön puutteesta. Mutta myös monelta suunnittelijalta

on unohtunut taito suunnitella muuta kuin vapaa-ajan asuntoja ilman kaavoituksen asettamia turvallisia määräyksiä ja rajoitteita, jotka joskus mukavasti vähentävät suunnittelijan vastuuta. Talovalmistajat ovat markkinoineet mallejaan Nuorgamista Utöseen, sekä taajamiin että maaseudulle.

Määrittämällä kilpailu vaativaksi järjestäjä ja palkintolautakunta halusivat löytää mahdollisimman laajalla alueella uusia ideoita maaseuturakentamiseen. Kiinnittämällä huomiota uudella tavalla maaseuturakentamiseen oli tavoitteena myös madaltaa hyvien suunnittelijoiden käyttökynnystä sekä lisätä rakentajien rohkeutta tavanomaisesta parempaan suuntaan poikkeavien suunnitelmien toteuttamiseen. Usean suunnittelualueen antamisella tavoiteltiin paikkajoustavia ehdotuksia sekä uusia ideoita rakennusvalvonnan tai kaavoittajan harkintaan.

Kilpailuehdotuksia saatiin kaikkiaan 54 kappaletta. Ne kaikki voitiin arvostella. Valtaosaltaan ehdotukset osoittivat tehtävään paneutumista. Monessa ehdotuksessa oli tosin ratkaistu vain yksi tai pari kilpailun tehtävistä. Jos muut arviointikriteerit oli huomattu, osa niistä oli kuitattu maininnalla ilman sen näkymistä ehdotuksen sisällössä. Sellaista kilpailuehdotusta ei ollut, missä kaikki tehtävät olisi ratkaistu kohtuullisesti. Parhaatkin olivat painottuneet vain osaan tavoitteista. Kärkeen nousivat työt, joissa oli ratkaistu hyvin julkisivut, asuintilat, ulkotilan käyttö sekä pohdittu yhteyttä ympäristöön ja luontoon sekä sen vaihteluihin. Arvostelun vaikeutena oli, kuinka toisistaan monella tavalla poikkeavat mutta laadukkaat ratkaisut pannaan paremmuusjärjestykseen ilman että joku oleva tai tuleva ”uustalonpoikainen” elämänmuoto katsotaan toista paremmaksi.

Kunnianhimoisimmat odotukset kilpailuehdotuksista eivät toteutuneet. Kilpailulautakunta päätyi yksimielisesti jakamaan neljä tasasuuruista palkintoa erityyppisten ratkaisujen parhammistolle. Palkitsemisen kohteiksi valitut edustivat korkeatasoista suunnittelua monen arvosteluperusteen kannalta. Kunniamaininnan saaneet olivat ratkaisseet jonkin osa-alueen kiitettävästi.

Kilpailun parhaiden ja heikoimpien ehdotusten tasoero on suuri. Palkintoluokkiin jakoa on pidettävä pääpiirteissään onnistuneena. Kuhunkin luokkaan on valikoitunut luontevasti normaalijakauman mukainen määrä ehdotuksia. Ylimpään kategoriaan on löytynyt laadukkaita ehdotuksia, jotka edustavat monipuolisesti erilaisten ” uustalonpoikaisten” elämisen tapojen edellyttämiä rakentamisen malleja ja -tapoja.

Palkintolautakunta pitää kilpailua onnistuneena. Sen tulokset antavat uusia ideoita maaseuturakentamiseen, tuovat esille uusia ennakkoluulottomia suunnittelijoita, luovat positiivisia malleja ratkaisuiksi ja rohkaisevat rakentajia hyväksymään näitä. Kilpailuehdotuksia saatiin eri puolelta maata. Useimmat kilpailuun osallistuneet ovat eläytyneet maaseudun rakentamiseen innostuneesti.

Seuraavassa on palkintolautakunnan yleisarvio eri arvosteluperusteiden osalta:

innovatiivisuus ja ratkaisun toiminnallinen kokonaisuus

Pääosin ehdotukset olivat toiminnoiltaan ja rakennustekniikaltaan tavanomaisia. Asumisen tilaratkaisut ovat siinä määrin koeteltuja että sillä saralla varsinaisten innovaatoiden tekeminen on erittäin vaikeaa. Sen sijaan rakennustekniikan saralla oli useita ehdotuksia joissa oli käytetty poikkeuksellisia ratkaisuja. Näistä kiinnostavimpia olivat:

- kaksivaippaisuus
- ontelorakenteeseen perustuva lämmitys
- kattomateriaalin suora muuntuminen seinäksi
- kehäelementit
- biokaasu energialähteenä
- -puupaanu, savi tai olki rakennusaineena

rakennusten liittyminen ympäristöön

Kaikki ehdotukset eivät selvästikään perustu käyntiin tarjolla olleissa rakennuspaikoissa. Vielä vähemmälle jäi rakennuspaikan ja maaston tarkempi analyysi. Rakentajan kannalta yksittäinen pihaan jätettävä puukin voi olla koko asumisen lähtökohta. Näitä ”paikan lukemisen” puutteita ei voi antaa anteeksi. Haetun uuden ratkaisun universaalisuus ei synny arkkitehdin työpöydällä, vaan lähtee jonkun konkreettisen paikan tarkasta oivaltamisesta.

Hyvin suosittuja olivat rajatut pihat. Ehdotuksissa oli kattava kokoelma erilaisia piharatkaisuja: yhteisö-, talous-, yksityis- ja umpipiha, jotka kaikki voivat olla toimivia ratkaisuja maaseudulla. Pihatoimintojen kuvaus oli jätetty selvästi vähemmälle huomiolle kuin itse rakennusratkaisut. Arvostelussa kiinnitettiin huomiota pihatoimintojen jäsentymiseen ja suojaisuuteen.

Varsin monessa kilpailutyössä lähtökohta on huvilamainen rakennus vesistön äärellä, mikä kertoo suunnittelijoiden maaseutumielikuvasta. Hyvin harva työ lähti liikkeelle modernin maaseutuasumisen tarpeista. Myöskään tarjottua mahdollisuutta maalaistalon talouskeskuksen rakennusten uusiokäytöstä ei kokeiltu. Eräät ehdotukset oli laadittu toimivan maatilan rakennuskantaa täydentäväksi uudeksi asuinrakennukseksi.

Hyvän rakennuspaikan etsiminen ja perusteleminen oli kilpailijoille selvästi outo ja uudenlainen tehtävä. Suunnittelijat ovat tottuneet, että joku osoittaa suunniteltavan rakennuspaikan ja useimmiten antaa myös suunnitteluohjelman. Rakennuspaikan

mitoittamiseen ei kilpailu myöskään ollut oikea foorumi mutta asiaa kannattaisi tutkia lisää maaseudun kaavoituksen pohjaksi. Kilpailijoiden esitykset rakennuspaikan pinta-alaksi vaihtelivat 1500-10000 m2 välillä. Tyypillinen rakennuspaikka sijaitsi tasamaalla tai lievässä etelärinteessä peltoaukean ja metsän rajalla.

ratkaisun arkkitehtoninen laatu

Otteeltaan rohkean ryhmän muodostavat kokeelliset innovaatioehdotukset, jotka ovat jo luonteensa vuoksi yksipuolisia, mutta joissa kuitenkin tuodaan ratkaisuun jokin uusi elementti.

Asuntoratkaisut olivat melko tavanomaisia, väljähköjä tasamaaratkaisuja. Oman ryhmänsä muodostivat uudenlaiset rintamamiestalot ja ekotalot. Lähes kaikissa ehdotuksissa esitettiin rinnakkaisasunto ja/tai muita talousrakennuksia, jotka yhdessä pääasuinrakennuksen kanssa muodostivat enemmän tai vähemmän sulkeutuneen pihapiirin.

ratkaisun muunneltavuus ja kehityskelpoisuus

Usealla valmiiksi esitetyllä rakennuspaikalla sekä mahdollisuudella näiden lisäksi omaan vaihtoehtoon toivottiin kilpailijoiden pohtivan ehdotuksensa muunneltavuutta eri rakennuspaikkojen tilanteisiin. Tätä oli tutkinut vain muutama kilpailijoista.

Monissa ehdotuksissa oli kohtuullisesti tutkittu lisä- ja täydennysrakentamisen mahdollisuutta perheen tarpeiden muuttuessa.

Rakentamisen vaiheittain toteuttaminen on vaikea tehtävä ennustamisen epävarmuuden takia. Eräät ehdotukset muodostivat niin ehjän ja laajan kokonaisuuden, että sen muunneltavuus jäisi todennäköisesti toteumatta jolloin rakennus muotoutuu ensimmäisessä rakennusvaiheessa.

ekokriteerien toteutuminen

Varsinaisia ekotaloja lukuun ottamatta ekologisiin kysymyksiin ei ole erityisesti paneuduttu. Toki moni on esittänyt lämmitykseen ainakin täydennykseksi aurinkolämmön kerääjiä, jätevesien hallintaan kompostoivaa kuivakäymälää ja muita vastaavia jo käytössä olevia toimivia ratkaisuja.

Joistakin mahtipontisesta työstä puuttui ekologiaan liittyvä kohtuullisuuden näkökulma.

Useissa ehdotuksissa sanottiin toteutettavan rakennuksen olevan matalaenergiatalo. Matalaenergiarakentamisessa on tärkeää:

- Suurten lasipintojen kompensointiin kiinnitettävä seinä-. yläpohja- ja alapohjarakenteiden eristysvahvuuden osalta erityistä huomiota, varsinkin puurakenteisissa ratkaisuissa. Sekä kylmien ikkunapintojen aiheuttamaan vedontunteen estämiseen lämmönjaon ja ikkunapintojen pintalämpötilaan huomiota kiinnittämällä.

- Ilmantiiveyteen kiinnitettävä erityistä huomiota, ilmansulut toteutettava huolellisesti, ilmanpitävyysluku n50 tulisi olla alle 1, mikä on erittäin vaikea saavuttaa puurakenteisella talolla. Rungon ja vaipan läpi vuotavan vuotoilman lämpöhäviöt ovat merkittävät energiatehokkuutta ajatellen.
- ilmanvaihto tulee toteuttaa tehokkaalla LTO:lla ja mitoittaa ilmanvaihto riittävän suureksi. Perinteinen painovoimainen ilmanvaihto ei tue tämänpäivän energiatehokasta rakentamista ja luonnollinen hybridi-ilmanvaihtotekniikka on vielä pientalopuolella lastenkengissä.

Paljon esitettiin myös tuplavaipparatkaisuja. Näissä oli pyritty muodostamaan vyöhykkeitä, joissa on erilainen lämpötila, lämmittämättömät tilat palvelevat asunnon lisätilana kesäaikana. Vastaavasti talviaikana lämmitettävät tilat voidaan toteuttaa suppeampina.

Useat kilpailijat olivat kiinnittäneet ekokriteereihin huomiota, joka oli tarkoitus. Toivottu eri alojen suunnittelijoiden verkostoituminen kilpailuehdotuksen tekemiseksi tuskin kilpailussa toteutui. Tämä yhteistyö on tärkeä, kun suunnitellaan uudenlaisia kestäviä ekoratkaisuja.

ehdotuksen tekninen ja taloudellinen toteuttamiskelpoisuus

Tätä kilpailijat eivät olleet yleensä arvioineet. Hajonta eri ehdotusten välillä oli suuri. Perinteiset rakennustavat ovat tässä suhteessa varmoja. Mikään ei kuitenkaan estä myös uusien järkevien tapojen täyttävän näitä tunnuksia.

muita arviointeja

Kilpailun yhtenä haasteena oli suunnitella talo osaksi yhteisöä. Tämä oli usein ratkaistu pelkästään moninkertaistamalla talojen lukumäärä. Myös yksityisen ja yhteisen tilan suunnittelussa oli horjuvuutta: jopa Foucaultin jatkuvan kontrollin tilaa tarjottiin yhteisötilaksi! Vaikutelmaksi jää, että yhteisöllisyys oli varsin ”päälle liimattua” ja joissakin ehdotuksissa suorastaan utooppis-idealistista. Olemassa olevan maaseudun kannalta uusien ratkaisujen tulisi sisältää sellaista sisä- ja ulkotilaa, joka mahdollistaa pakottoman kanssakäymisen naapurien kanssa sekä harrastusten kautta syntyvään kanssatekemisen.

Monissa ehdotuksissa oli pohdittu yhteisöllisyyttä. Ne on usein ehdotettu tavalla joka vaatisi toimiakseen yhtiömuotoa. Toimiakseen tällainen yhteisö edellyttää joko sukulaisuutta tai samanhenkisyyttä. Yksityisyyttäkin tulee olla.

Yhteisöllisyys toteutunee varmimmin, kun esitetty ratkaisu on huolella sovitettu olemassa olevaan rakenteeseen.

4 EHDOSTUSKOHTAINEN ARVOSTELU

Kilpailutöistä laadittiin sanallinen arvostelu ja ne jaoteltiin viiteen luokkaan: palkintoluokka, yläluokka, ylempi keskiluokka, alempi keskiluokka ja alaluokka. Ehdokaskohtaiset arvostelut eivät ole luokkiensa sisällä paremmuusjärjestyksessä vaan ne on esitetty aakkosjärjestyksessä.

4.1 palkintoluokka

ARKTINEN

Kaunis ja harmoninen ehdotus. Ulkomitoiltaan suuri rakennus vaatii melko paljon tilaa ympärilleen. Esitettyyn avoimeen maisematilaan rakennus kuitenkin sopii erinomaisesti. Rakennuksen suhteet ovat hyvät, mutta korkea katto varjostaa sisäpihaa jonkin verran. Rakennusmassan katkaisu ja sisäpihan maltillinen avaus saattaisi lisätä valoisuutta kokonaisarkkitehtuurin kärsimättä. Eri rakennusten väliset katetut yhteydet toimivat hyvin. Laajennettavuutta on kohtuullisesti mietitty, joskaan esim. kahden yksityisasunnon sijoittaminen saman sisäpihan ympärille ei ole uskottava ratkaisu. Painovoimaisen ilmanvaihdon järjestäminen hyvin on haastavaa, ja vaatii runsaasti hormeja, joita suunnitelmassa ei ole esitetty. Toimiva ja kestävä rakennus vaatii myös räystäät, jotka rakennukseen kuitenkin on lisättävissä arkkitehtuurin siitä merkittävästi kärsimättä. Rakennuksen lämmitys ei toimi pelkästään esitettyjen tulisijojen varassa. Myöskään rakennuksen toteuttaminen matalaenergiatalona ei välttämättä onnistu suurten ikkunapintojen ja verrattain laajan ulkovaipan takia.

HAVUMETSÄN PIHA

Yhteisölliseen ”uustalonpoikaiseen” elämisen tapaan perustuva varmaotteinen ja kauniisti toteutettu ehdotus.

Yhteisö koostuu neljästä asuinrakennuksesta ja niitä palvelevasta huoltorakennuksesta. 1-kerroksisista asuinrakennuksista on kolme yhdenperheen taloja ja yksi yhteisasunto vanhuksille ja / tai yksinasuville. Ehdotuksen taustana ovat perinteisen kyläyhteisön / maalaistalon ja nykyaikaisen elämäntavan samankaltaiset lasten-, vanhusten- ja parisuhteen hoitotarpeet. Esitetty toteutusmalli vaikuttaa monin tavoin mahdolliselta ja toimivalta. Ongelmaksi yhteisön toimivuudella saattaa muodostua alkuperäisen ja asujaimiston sosiaalisissa ym. suhteissa tapahtuvat muutokset. Yhteisrakennukseen sijoitetut sauna, pesutupa ja verstastilat edellyttävät toimiakseen elävää yhteisöllisyyttä. Rakennusten sijoittelu ja suuntaus luovat kuitenkin edellytykset myös yksityisyydelle. Rakennusten arkkitehtuuri on miellyttävän vähäeleistä ja istuu kauniisti osaksi rinnemaisemaa. Pohjaratkaisut ovat yhdenperheentalojen osalta toimivia, vaikka makuutilojen sijoittelu vierekkäin ja käytävän varteen ei tunnu miellyttävältä. Yhteisasunto on jäänyt esitetyssä muodossa sinänsä

toimivaksi kaavioksi: Epäilyksiä herättää varsinkin neljän eri ”ruokakunnan” yhteinen olohuone / keittiö ja sen toimivuus. Esitetyt tekniset ratkaisut mm. lämmityksen ja jätehuollon osalta ovat jo yleisesti käytössä olevia ja siis mahdollisia. ”Kattoevän” motivointi aurinkopaneelin kiinnitysalustana ei vaikuta riittävän perusteltulta eikä ratkaisu muutoinkaan kaipaa välttämättä ko. evää.

KAKS FOONINKIA

Ehdotus on nimimerkkinsä mukaisesti tulkinta perinteisestä pohjalaisesta 2-kerroksisesta maalaistalosta, jolle leimallista on ollut yksinkertainen ryhdikäs hahmo, levolliset julkisivut ja punainen väri.

Valittuun paikkaan ja maisemaan sovellettuna ehdotuksen huvilamainen pihapiiri laitureineen ja rantasaunoineen on perusteltu. Rakennusryhmän arkkitehtuuri on tasapainoisen miellyttävä. Yksinkertaiset ja selkeät rakennusmassat sallivat monentyyppisen julkisivurytmiikan ja tilojen keskinäisen sijoittelun. Esitetty pystysuuntainen aukotus korostaa luontevasti valittua pohjalaisteemaa. Pohjaratkaisut ovat sinänsä toimivat, mutta herättävät kysymyksiä mm. keittiö / tupa / olohuone-tilaryhmän keskinäisen sijoittelun osalta (keittiö kaukana olohuoneen takana). Esitetty laajennusosa (työtila/sivuasunto) liittyy luontevasti päämassaan ja on helppo sopeuttaa monenlaisiin asumistarpeisiin. Rakennuksia yhdistävät terassit tuntuvat ylimitoitetuilta ja ovat tunnelmaltaan kaupunkimaisia.

Rakennustekniikkaan, ekologiaan ja energiatalouteen liittyvät ratkaisut ovat jääneet suurelta osalta oikeasuuntaisten toteamusten asteelle.

Ehdotuksen suurimmat ansiot liittyvät punamulta-arkkitehtuurin hienostuneeseen uusiokäyttöön.

PIIRILEIKKI

Positiivisella tavalla leikkisä ehdotus, jonka vahvuus on sen joustavuudessa ja raikkaassa perinteeseen sitoutuvassa ulkoarkkitehtuurissa. Helminauhamainen vapaasti polveileva rakennusketju on kehityskelpoinen lähtökohta ja mahdollistaa myös tilojen vaiheittain rakentamisen. Myös rinteeseen tukeutuva kellariin yhdistetty kasvihuone on erinomainen ajatus. Rakennuspaikka on hyvin valittu. Pihapiiri kokonaisuudessaan on miellyttävä ja toiminnot pääpirteissään oikein sijoitettu. Lämmityskattila ja polttoanevarastot (puu/hake) tulisi kuitenkin sijoittaa erilleen asuinrakennuksista. Harmittavasti ehdotuksen pohjaratkaisut eivät ole muun arkkitehtuurin tasolla.

TORNI

Raikas, reipas ja kauniisti toteutettu ehdotus.

Ehdotuksen lähtöajatuksena on sijoittaa maalle muuttavat kaupunkilaiset maata säästävästi kaava-alueen ulkopuolelle maaseutuasumisen elämyksellisyyttä korostaen.

Vaikka torniasumiselle suomalaisella maaseudulla ei liene ennustettavissa kovin laajaa yleisyyttä ainakaan lähitulevaisuudessa ehdotus osoittaa että, ko. rakennustyppi oikein valitulla rakennuspaikalla voi olla sekä miljöön, asumisen, että talouden kannalta toimiva vaihtoehto. Sosiaalisesti ko. rakennustavalla on mahdollista aikaansaada eritavoin kokoonkutsuvia (taide, tiede, aatteet) yhteisöjä. Monikerroksinen asuminen voi olla myös toimiva ratkaisu perhemuotojen ja –kokojen monentyyppisissä muunnoksissa. Ratkaisun perusajatus mahdollistaa myös ryhmän ”torniyksilöiden” verrattain vapaan muodonannon, tilajärjestelyn ja materiaalikirjon. Vaiheittain rakentamista ei ole esitetty.

Esitetty ratkaisu on sovitettu mielenkiintoisesti ja taidokkaasti valittuun rakennuspaikkaan.

Valittu kapea pohjamuoto ja mm. portaan sijoittelu on pakottanut sisätilat paikoin käytävämäisiksi eikä yhteistä olemisen tilaa ole juuri jäänyt. Arkkitehtuuri on leikkisällä tavalla varmaotteista ja kiinnostavaa. Esitetyt tekniset ratkaisut ovat toteavia eivätkä sisällä mainittavia innovaatioita.

VALOTALO

Kehärakenteeseen perustuva rohkea ja kaunis ehdotus, jossa käytetään teollisuus/tuotantorakennusten rakenneratkaisua asuintalon ulkovaipan rakentamiseen. Kehärakenne rajaa tilan jota käytetään ”vapaasti” rakentamiseen. Näin muodostetaan rikasta ulko- ja sisätilojen sarjaa. Vaipan sisältä löytyy katettua kylmää tilaa, puolilämmintä aurinkotilaa sekä lämmitä sisätilaa.

Ehdotuksen rakennus on poikkeuksellisen komea ja muodostaa tekijän esittämällä tavalla tasapainoisen parin pihan kasvihuoneelle. Laajennettavuus vaipan sisällä toimii hyvin. Pohjaratkaisut ovat toimivat, joskin oleskelutilaa on esitetty turhan runsaasti suhteessa muihin tiloihin. Kun vaipan alla on tilaa runsaasti tulisi myös aputiloille löytyä paikka peruskerroksesta.

Arkkitehtuuriltaan ehdotus on kilpailun parhaimmistoa ja suurimmat kehitystarpeet löytyvät sen toteutettavuudesta ja käytettävyydestä. Rakennuksen toiminen suurien lasipintojen johdosta matalaenergiatalona on epävarmaa. Myös toteutuskustannukset ovat todennäköisesti melko korkeat. Vaipan huolto ja lämpötilojen hallinta sisätiloissa on haastavaa ja tuskin toimii painovoimaisella ilmanvaihdolla.

4.2 yläluokka

HUOMENTA NAAPURI

Yhteen rakennustyyppiin perustuva yhteisöllinen rakennusryhmä, joissa yhdenperheen talot niihin liittyvine työ-, varasto- yms. rakennuksiin muodostavat kylänraittimaisen tilasarjan.

Perusajatus on mielenkiintoinen ja toimiva, mutta syntynyt ”kylä” vaikuttaa toteutuksena jäykältä, jopa rivitaloalueen luonteiselta. Rennompi kaavallinen ote toisi yhteisöön lisää tilallista mielenkiintoa ja sen avulla voisi myös korostaa kenties vähän puutteellista yksityisen ja yhteisen alueen eroa. Rakennukset ovat arkkitehtuuriltaan moderneja, jopa muodinmukaisia. Sisätila viestii ulkoarkkitehtuurin lailla tieten tai tahtomattaan ”ÄITI” ! Puiset räystäättömät vesikatot, puiset julkisivut - yhdistelmä ei ole aikaa kestävä ratkaisu. Rationaalinen pohjaratkaisu ja leikkausmuoto mahdollistavat erilaisia toteuttamistapoja teollisesta valmistalosta hartiapankkirakentamiseen. Energia- ja jätehuoltoratkaisut ovat koetultuja.

KOLMIPIHA

Hyvin valitulle rakennuspaikalle sijoitettu neljän ruokakunnan taloryhmä, jossa jokaisella perheellä on oma pihapiirinsä ja sen ulkopuolinen hyötypuutarha. Kaavallinen perusratkaisu on pakottomalla tavalla yhteisöllinen ja sommittelultaan luonteva.

Yhteisen jätepisteen sijoittaminen keskeisesti sisääntuloaukiolle ei liene paras mahdollinen vaihtoehto. Pohjaratkaisut muunnelmineen ovat varsin toimivia vaikkakaan eivät erityisen omaperäisiä. Kulkuyhteys lasiverannan kautta sauna-vaatehuolto-osastoon on ratkaistu miellyttävästi. Suurimmat kysymykset nousevat ulkoarkkitehtuurin tiimoilta. Yksinkertaisista rakennusmassoista huolimatta kokonaisvaikutelma on sekava ja hieman luonteeton. Vähentämällä erikorkuisia ja –muotoisia kattoja sekä jäsentämällä julkisivut vähemmillä ikkunatyypeillä ja yksiselitteisemmällä rytmiikalla ehdotuksen arkkitehtuuri olisi kirkkaampaa ja ehdotuksen muiden osa-alueiden tasolla. Esitetyt teknistaloudelliset ratkaisut ovat perusteltuja vaikkakaan eivät sisällä erityistä innovatiivisyyttä. Tuvan avaaminen yläaulaan esitetyn kapean aukon kautta ei täysin vakuuta.

LUONNOLLISESTI

Ehdotuksessa on esitetty suhteellisen laajamittainen kyläyhteisö toteutettavaksi yhden talotyypin sovellusten pohjalta. Ekologisesti hyvin perusteltu määrätietoinen ehdotus, joka sisältää useita hyviä ominaisuuksia. Ratkaisu on tilallisesti mielenkiintoinen ja muodonanto persoonallista. Vaipan persoonallinen muoto on tilallisti perusteltua, mutta

saman muodon toistaminen esitetyssä laajuudessa ei vakuuta. Yläkerran laajentuminen olohuoneen päälle on uskottavasti esitetty. Talvipuutarhan lasikattoiseen yläosaan laajentaminen vaikuttaa väkinäiseltä. Kivirakenteinen ydinosa on hyvä ja perusteltu. Suhteellisen haastava geometria ja räystäätön puuverhottu vesikatto heikentävät rakennuksen toteutettavuutta ja soveltuvuutta tyyppitaloksi. Rakennus tuntuukin enemmän uniikkikappaleena toteutettavalta huvilalta kuin yleispätevältä maaseudun rakennustyypiltä.

Ehdotuksessa tutkitaan biokaasun hyödyntämistä maaseudun uusiutuvana energialähteenä. Ratkaisu on toteuttamiskelpoinen ja kannatettava. Ehdotettu sähköntuotanto vaatii paljon perusraaka-ainetta. Joka tapauksessa biokaasulaitos tuottaisi polttoainetta kulkuneuvoille ja lämpöä rakennuksille. Rakennukseen on suunniteltu myös lämpöpumppu. Tämä tuntuu tuplainvestoinnilta biokaasulaitoksen rinnalle.

METSÄN POIKA

Karismaattinen ehdotus, jossa on toimivasti esitetty kapearunkoisen talon jatkaminen vaiheittain. Rakennuksen ulkoarkkitehtuuri on laadukasta ja pohjaratkaisut kilpailun parhaimmistoa. Persoonallinen muodonanto ei kuitenkaan tunnu kovin tarkoituksenmukaiselta ja rakennuksen luonne on ehkä hieman julkisrakennusmainen. Vaikutelmaa korostaa räystäättömyys ja esitetyt lasiset lipat. Osittain tämä saattaa myös johtua käytetystä esitystekniikasta. Tuntuukin että rakennus on enemmän uniikkiratkaisu kuin ”uustalonpoikainen” tyyppitalo. Mittakaavallisesti rakennus on onnistunut. Korostetun matalien ja korkeampien huoneiden vaihtelu luo rikasta sisätilaa.

PARM

Huolellisesti tutkittu ja esitetty ehdotus. Se perustuu verraten tiiviiseen kymmenen asuintalon kylämäiseen yhteisöön, jossa asuntojen lisäksi on mm ”kylätalo”, mahdollisuus osin yhteiseen energiahuoltoon, hakamaata eläimiä varten, verstastila ja oma kasvimaa.

Asuinrakennukset ovar matalaenergiataloja, joissa on kiinnitetty erityistä huomiota aurinkoenergian suoraan ja passiiviseen hyödyntämiseen. Rakennusten julkisivut ja vesikatto ovat eri tavoin käsiteltyä mäntylautaa. Talot ovat 1-kerroksisia, osin parvella varustettuja ja niissä on jyrkkä pulpettikatto. Pohjaratkaisut ovat miellyttäviä tilasarjoja ja rakennuksia helppo laajentaa pituussuunnassa sekä lisäämällä poikkisuuntaisia ”huonereppuja”. Valittu muotokieli luo alueelle vahvan oman tunnelman joka samalla on hyvin moderni ja omalla tavallaan ikiaikainen. Arkkitehtuuri on vaateliasta eivätkä esim. räystättömyys ja lautakatto ole

ristiriidattomasti yleispäteviä tai edes toimivia ratkaisuja. Esitetyn kaltaisen kylän soisi lämpimästi toteutuvan.

PUNAMULTA

Huolellisesti tutkittu ja esitetty ehdotus.

Rakennukset muodostavat perinteisen, verraten suljetun pihapiirin, jonne liikkuminen ohjataan vaikuttavan pitkän koivukujan kautta. Uuden koivukujan =liikenneyhteyden muu kuin maisemallisen motivointi on kuitenkin esittämättä.

Piha on luonteeltaan perinteisen maalaispihan tavoin liikennealuetta, oleskelupihan sijaitessa talon vastakkaisella puolella. Päärakennukselle on saatu sille pihapiirissä kuuluva hallitseva asema kokoamalla yhden katon alle asuintilojen lisäksi erillinen saunarakennus sekä sen ja asuintilojen väliin autokatos. Yhtenäisen katon ja eri rakennusosia yhdistävän pilari-/ritilävaipan ansiosta päärakennuksen mittasuhteet ovat sukua perinteiselle 2-kerroksiselle talonpoikaistalolle. Osin julkisivujen aukotuksesta johtuen vaikutelma on kuitenkin hieman ristiriitainen ja tuo liiaksi mieleen kaupunkimaisen pientalorakentamisen. Vaikutelmaa lisää autokatoksen keskeinen rooli. Pohjaratkaisut ovat sinällään toimivat, vaikkakin maalla-asumisessa usein tarvittavat kodinhoitotilat tarpeellisine sisään-/uloskäynteineen ovat unohtuneet. Vaiheittain rakentaminen päärakennuksen osalta on esitetyllä tavalla mahdollista, mutta 2-vaiheen saunaosan pienuuden vuoksi lienee käytännössä teoreettista laatua.

Piharakennusta ei ole esitetty muutoin kuin asemapiirroksessa vaikka asiakirjoissa on kilpailuohjelman vastaisesti yksi ylimääräinen piirustusplanssi.

Kilpailijan esittämät lämmitys ja jätehuolto ratkaisut ovat perusteltuja, mutta eivät sisällä mainittavia uusia innovaatioita.

RAUTIAS

Sympaattisella tavalla vaatimaton ja järjestelmällinen ehdotus.

Yksinkertaista perusratkaisua varioimalla tekijä on osoittanut vanhan parituvan soveltuvan joustavasti nykyaikaisiin ja muuttuviin asumistarpeisiin. Valokattoinen viherhuoneporstua näyttää houkuttelevalta, mutta kaipaisi kenties lisää toiminnallista tai muuta sisältöä täysin vakuuttaakseen. Tilat ja niiden vaihtoehtoiset käyttötavat / muodot on ratkaistu hyvin. Ulkoarkkitehtuuri on yksinkertaista ja hallittua, mutta saattaisi selittyä vielä paremmin taloryhmän kautta. Esitetyt lämmitys- ja jätehuoltoratkaisut ovat mahdollisia ja toimivia.

SIEPPARI VEHNÄPELLOSSA

Aurinkoenergiatalon sovellus jolla on runsaasti ansioita. Muodonanto on sopiva risteytys periteistä ja uutta. Rakennus sopisi muotonsa puolesta hyvin myös vanhojen 2-kerrokseisten talojen tuntumaan. Punamullatut takajulkisivut ja päädyt ovat ehdotuksen parasta antia. Lasijulkisivu on toteutettu tarpeettoman laajana. Aurinkopaneelien ja -keräimien näin laajamittainen käyttö ei ole tällä hetkellä taloudellisesti järkevää. Pohjaratkaisut ovat toimivia mutta melko tavanomaisia, eikä vaiheittainrakentamista ole esitetty. Pihapiiri on kaavamainen eikä muita pihapiirin rakennuksia ole tutkittu.

TRUSA

Raikas ja kehityskelpoinen ehdotus, jossa sisäpihan ympärille kiertyvä yhden katon kompakti kokonaisuus säilyttää suuren osan tontista koskemattomana. Tiiviin sisäpihan mieltää miellyttävänä ja arkkitehtonisesti korkeatasoisena tilana. Sisätilat ovat toimivat, joskin kuraeteisen puuttuminen ja säilytystilojen vähyys antaa hieman kaupunkiasuntomaisen vaikutelman. Tiiviin pihan haittapuolena on sen varjoisuus, vaikka rakennus olisikin oikein suunnattu. Esitetty osittainen olkipaaliratkaisu ei oikein saa perustelua arkkitehtuurista. Miksi vain osa seinistä totutetaan olkipaalein? Rakennuksen kokonaisilme ja aukotus on aavistuksen levoton. Katolle sijoitetut aurinkopaneelit eivät oikein istu kokonaisuuteen eikä katon taite ole tarpeen autotallin ja työtilan kohdalla. Sisäpihan sulkemismahdollisuus luukuin tuntuu perustellulta. Muilta osin luukkujen funktio on kyseenalainen.

TUPA LAITTO, PIRTTI SUURI

Ehdotus on haja-asutusalueelle järven rannalle vaaramaiselle tontille rakennettu yhdenperheen talo, jota voidaan täydentää ja lisärakentaa vaiheittain ulkosaunoin, aitoin, sivuasunnoin yms.

Päärakennus on tilavan, komeasti maisemaan avautuvan pirtin varaan rakentunut monessa tasossa oleva yhdistynyt asunto ja ”kesämökki”. Esitetty ratkaisu on juuri tälle paikalle räätälöity eikä se sellaisenaan ole monistettavissa. Sivuasunto jää esitetyssä ratkaisussa vaille savolaista järvi-idylliä. Ulkoarkkitehtuuri on otteeltaan modernia ja varmaotteista, mutta kaaviomainen ja valju esittämistapa vaikeuttaa eläytymistä tavoiteltuun ja kuviteltuun tunnelmaan. Erityisyytensä vuoksi ehdotus ei ole yleispätevä, mutta ehkä juuri siksi tervetullut vaihtoehto ja mahdollisuus.

TUPPUKYLÄ

Olemassa olevan pihapiirin täydennysratkaisu.

Uudisrakentaminen kerääntyy oman pienehkön oleskelupihan ympärille ja samalla sitoo paikalla olevat rakennukset tekijänsä sanoin Tuppukyläksi metsän reunaan. Syntynyt kokonaisuus on mittakaavaltaan ja ilmeeltään sympaattinen. Uudisrakennus on arkkitehtuuriltaan modernilla tavalla perinteistä ja hallittua. Parvekepääty on ratkaisuna komea vaikkakin ehkä viritykseltään ja sijoitukseltaan kaupungista kotoisin. Tilat ovat toiminnallisesti ja mitoitukseltaan miellyttäviä. Vaiheittain rakentaminen on mahdollista.

Ehdotus edustaa hyvää täydennysrakennusarkkitehtuuria.

4.3 ylempi keskiluokka

BROKEBACK

Hevosharrastuksen ympärille rakennettu ehdotus jossa on runsaasti hyviä ajatuksia. Kun rakennusryhmän asukkaita yhdistää yhteinen harrastus saa yhteisöllinen asuminen hyvän pohjan. Asuinrakennukset on sijoitettu erilleen tallitoiminnosta ja autopaikoista.

Tallitoimintojen ratkaisut eivät ole esitetyllä tavalla käyttökelpoisia.

Asuinrakennuksen arkkitehtuuri on jännittävä ja lupauksia herättävä. Keskeisporras kuutiomaisen rakennuksen keskellä on hyvä lähtökohta, mutta portaan toimivuus esitetyllä tavalla ei vakuuta. Tilojen jäsentely on selkeää ja yhteydet toimivia mutta tilamitoitus vaatisi vielä tarkistamista. Laajennusosien ja julkisivujen jäsentely on hieman sekavaa.

JUSSILA

Tyylikäs ehdotus. Rakennusmassojen suhteet ovat melko onnistuneita ja julkisivujen aukotus on varmaotteista. Sisällöllisesti rakennus haaskaa kuutioita kattojen väliseen tekniseen tilaan. Samalle tilalle olisi yläkerran asuintiloissa enemmän tarvetta. Esitetty paanuvuoraus on pitkäkestoinen mutta vaatii huoltoa ja on kallis. Rakennus olisi ollut uskottavasti toteutettavissa tavanomaisemmallakin verhousratkaisulla. Räystäätön rakennus on verrattain haastava toteutettava, eikä sitä voi pitää yleispätevänä maaseuturakentamisen esimerkkinä. Esitetty linjakas arkkitehtuuri kärsii myös helposti räystäiden lisäämisestä. Pohjaratkaisut ovat tavanomaisia eikä yläkerran asuinhuoneiden yhteyteen ole esitetty pesutiloja.

KOLMIO!

Ehdotus on vahvasti geometrian ja erityisesti kolmioteeman varaan rakennettu puoliatrium- ratkaisu.

Pääosin suljettu pihapiiri on miellyttävän oloinen. Pohjaratkaisut ovat toimivat ja mahdollistavat vaiheittain rakentamisen. Kellarin rakentaminen ko.rakennuspaikalle ei ole pohjaveden korkeudesta johtuen järkevää. Jäykkä pitäytyminen valittuun geometriaan on johtanut yhdessä saman kattomuodon pakottamisessa ”yli” koko tontin vaikutelmaan julkisesta rakentamisesta. Samasta syystä eräät tilat ovat tarpeettoman korkeita tai korkeudeltaan juuri ja juuri riittäviä. Julkisivujen aukotus ja räystäättömyys vahvistavat syntynyttä laitosmaista tunnelmaa. Energia- ja jätehuoltoratkaisut ovat koeteltuja.

leGO

Tekijä on analysoinut ja kirjannut ehdotuksen perustana olevat pyrkimykset poikkeuksellisella perusteellisuudella ”metodisen esityksen” ja ”avainsanojen” kautta.

Rakennukset muodostavat kuuden omakotitalon ja niihin liittyvien talousrakennusten yhteisön. Kokonaissommitelma vaikuttaa aavistuksen verran hajanaiselta. Pareittain, esitetyllä tavalla hyvin lähelle toisiaan, sijoitetut asuinrakennukset ovat ongelmallisia paloturvallisuuden ja riittävän yksityisyyden kannalta. Rakennusten pohjaratkaisut ovat sinällään toimivia joskin porrashuoneen korostaminen jää vaille selitystä eikä saunan sijoittaminen esitettyjen pesutilojen yhteyteen ole täysin vaivatonta. Tekijän kirjaama pyrkimys talojen perinteiseen ja yksinkertaiseen perushahmoon ei ole saanut täysin luontevaa ja yksiselitteistä toteutusta johtuen pääosin massoittelun ja julkisivujen jäsentelyn ristiriitaisista ja osin kömpelöistä aiheista. Esitetyt lukuisat kaaviot eivät paranna ehdotuksen luettavuutta.

LINKKUSALPA

Eläytyvästi laadittu ehdotus. Pihapiirin muodostaminen kahden L-rakennuksen avulla toimii hyvin. Talouspihan rakennusmassojen ei kuitenkaan tarvitsisi olla yhteneviä asuinpihan rakennusmassojen kanssa. Asumisen toiminnot on esitetty verrattain toimivasti. Olohuone tuntuu ylikokoiselta ja on vaikeasti kalustettava. Saunarakennuksen ja asuinrakennuksen liittyminen on hankala, eikä välin lasittaminen tunnu perustellulta kun saunan terassi on toisaalla. Ullakolle on esitetty laajennusvaraa mikä on toimiva ratkaisu. Rakennusten päämassat ovat onnistuneet, mutta ”kuistiosa” tuntuu liian massiiviselta. Julkisivujen jäsentely ei ole kaikilta osin onnistunut. Ikkunajaot tuntuvat sattumanvaraisilta ja olohuoneen pienet yläikkunat kummastuttavat. Saunarakennus on esitetty maanvaraiseksi ja perusteluna on mainittu kosteusvaurioiden välttäminen. Tuuletettu betonirakenteinen alapohja olisi

kuitenkin tässä suhteessa parempi ratkaisu. Esitetty ”linkkitorni” on hauska ajatus.

OMA PAIKKA

Rakennusten ryhmittely on periaatteessa toimivasti ratkaistu, mutta rakennusten suhde maisemaan jää avoimeksi. Sisäpihan ja ulkopuolisten komeiden näkymien suhde on ristiriitainen. Puolitoistakerroksinen perusmassa ja jyrkkä harjakatto tarjoaa hyvät lähtökohdat rakennustyypin kehittelylle, mutta ratkaisussa varsinkin yläkerran käyttö ja sisäänkäyntijärjestelyt ovat jääneet keskeneräisiksi. Kaikkien rakennusten yhdenmuotoisuus ja -näköisyys luo vaikutelman usean perheen taloryhmästä, mitä ei voida pitää tavoitteellisena. Pohjaratkaisut ovat toimivia mutta tavanomaisia. Pienet tuulikaapit ja puuttuvat ”kurasisäänkäynnit” ovat hieman kaupunkimaisia ratkaisuja. Esitetty laajennusvara ei ole järkevästi toteutettavissa.

PARILA

Rakennukset on sijoitettu tähtimäisesti ajopihan ympärille siten että rakennusten väleihin muodostuu eriluonteisia pihatiloja eri tarpeisiin. Ajatus on melko kiinnostava mutta ehdotus ei tuo onnistuneesti esiin ratkaisun mahdollisuuksia. Pihoista muodostuu esitetyllä tavalla kovin tuulisia ja suojattomia. Myös havainnekuvat antavat kovin tympeän kuvan piharatkaisusta.

Rakennukset ovat suhteiltaan onnistuneita ja jämäköitä. Esitetty piharatkaisu olisi ollut perustellumpi jos päärakennuksen pääsisäänkäynti olisi rakennuksen päädystä. Pohjaratkaisu on toimiva mutta tavanomainen ja ehkä hieman kaupunkimainen. Tekijän mainitsema kuraeteisratkaisu olisi ollut hyvä esittää, samoin katettua tai kylmää ulkotilaa olisi ollut hyvä liittää asuinrakennuksen yhteyteen.

Esitetty lämmön varaaminen ontelolaattarakenteisiin on kiinnostava ratkaisu, joka vaatisi tarkempaa tutkimista. Ontelolaattojen asentaminen puurungon varaan tuskin toimii. Ilmalämmitys on sinänsä toimiva ja käyttökelpoinen ratkaisu myös pientalossa. Rakenteisiin integroidun kanaviston huolto ja puhdistus vaatii tarkkaa suunnittelua.

SUPEREKO

Yhteisöllinen asumisratkaisu, joka fyysisesti rakentuu yhteisen leikki- ja oleskelupihan /kylätalon ympärille rakentuneesta viidestä yksityisestä pihapiiristä taloineen.

Yhteisöllä on osin yhteinen vedyn varaan rakentunut energiahuolto, yhteiskäytössä olevat ajoneuvot, yhtenäinen kylätalo ja yhteisön

sosiaalinen turva. Kaavallinen sommittelu on mittakaavaltaan ja tilallisesti miellyttävää sekä rakenteeltaan joustavasti varioitavissa. Yksityinen pihapiiri voi rakentua vaiheittain ja vähitellen ja tarpeen mukaan koostua eri käyttötarkoituksin mukautuvista tiloista / rakennuksista . Ratkaisu tarjoaa yhteisöllisyyden vastapainoksi luontevan mahdollisuuden yksityisyyteen. Perspektiivipiirros alueen sisältä ei kaupunkikivetyksineen antane oikeata kuvaa miljöön tavoitellusta tunnelmasta. Pihapiirin asuintalo on 2-kerroksinen neliöpohjainen nappula. Pohjaratkaisut ovat pääosin toimivia, vaikkakin toiseen kerrokseen kulku olohuoneen (tuvan) kautta sekä kylmän tilan päällä osin olevat makuuhuoneet herättävät kysymyksiä. Korkea näin laajasti ylös avoin tupa ei ole erityisemmin ekologinen ja vaikuttaa sisäperspektiivikuvassa myös kolkon kaupunkimaiselta. Arkkitehtuuri kaipaisi talonpoikaista yksinkertaistamista, enemmän maanläheisyyttä sekä vähemmän muodinmukaisuutta ja vaakarimoitusta. Vedyn varaan rakentuva energia- ja polttoainehuolto on tulevaisuutta, kuten ehdotuksen tekijä selostuksessaan toteaa.

4.4 alempi keskiluokka

AGRIS

Ehdotuksessa on tutkittu olevan tilakeskuksen täydentämistä uudella asuinrakennuksella. Uuden rakennuksen sijoittelulle ei esitetty materiaali oikein tarjoa perusteluita. Pihapiiri ei ole erityisen jäsentynyt eikä rakennuspaikan luonne käy ilmi havainnekuvista.

Uusi rakennus on melko tyypillinen 2 kerroksinen asuintalo. Pohjaratkaisu on toimiva mutta hyvin tavanomainen. Parvekkeena toimiva ulkovarasto rakennuksen päädyssä saa turhan korostuneen aseman, eikä korkea katospohjoispäädyssä tunnu perustellulta. Rakennuksen aukotus on jäsentymätöntä ja kaipaisi lisää tutkimista. Reipas värinkäyttö päädyissä on hyvä mikäli värit saadaan sovitettua vanhaan rakennuskantaan.

AKVEDUKTI

Peltojen ympäröimälle mäelle sijoitettu osin umpi-pihainen ratkaisu.

Asuinrakennuksen pohjaratkaisu on toiminnallisesti luonteva. Talon keskelle sijoitettu porras jakaa kuitenkin keskeisen oleskelutilan ikävällä tavalla. WC- ja pesutilojen sijoittelu sekä mitoitus kaipaavat uudelleen harkintaa. Arkkitehtuuriltaan ehdotus on epävarma ja luonteeton perinteisistä ”talonpoikaisista” aiheistaan huolimatta eikä tuo olennaista uutta kilpailutehtävän kysymyksen asetteluun.

CANTUS ARCTICUS

Eläytyvästi laadittu ehdotus, jossa on esitetty kapearunkoinen jatkettavissa oleva asuinrakennus. Laajentuminen ja muuntuminen on hyvin esitetty. Rakennuskokonaisuus on jäykän oloinen eikä sen liittymistä ympäristöön tai rakennuspaikkaan ole havainnollistettu. Turvekattoisen siipiosan liittyminen päärakennukseen ei ole onnistunut. Yksikerroksinen saunaosa perustalon päädyssä on jäsentymätön. Pohjaratkaisu on toimiva mutta sisäänkäynti tapahtuu turhan monen oven kautta. Ajatus oleskelun jakamisesta tupaan ja saliin ei oikein vakuuta. Laaja kattoterassi tuntuu tarpeettomalta kun pihatilaa on runsaasti käytettävissä.

HEIKKO SIGNAALI

Ehdotuksen tekijän mielestä maamme jo asutut osat on pidettävä asuttuina ja että näillä alueilla asuvien tulisi saada ainakin osa elannostaan, rauhastaan ja terveydestään sieltä. Tekijä on esittänyt asian edistämiseksi pienimuotoisia ja koeteltuja talonpoikaisia keinoja. Mallisuunnitelmassaan tekijä on laajentanut 27 m² punamultamökin pinta-alaltaan 70 m² suuruiseksi asumukseksi.

Ehdotuksen filosofinen lähestymistapa on monin tavoin kannatettava, oikeasuuntainen ja ekologiselta kannalta toimiva vaikkakin erittäin vaatelias. Esitetty laajennussuunnitelma on mahdollinen ja linjassa valitun lähestymistavan kanssa. Rakennusteknisesti alkuperäisen rakennuksen ja laajennusosan kattojen kohtaaminen on vastoin talonpoikaista järkeä; keräähän syntynyt ”laakso” vettä, lunta, risuja ja lehtiä vaivaksi asti.

HIIDENKIVI

Rohkea ehdotus, jossa perinteistä rakennusgeometriaa on lähdetty tulkitsemaan uudelleen. Arkkitehtuuri on raikasta ja ennakkoluulotonta. Tosin telttamaisesta estetiikasta johtuen rakennuksen luonne on huvilamaisen oloinen. Tarkemmassa tarkastelussa ehdotuksesta löytyy myös selkeitä ongelmia. Tilallisesti olohuoneen mitoitus on onnistunutta mutta lähes kaikissa muissa huoneissa vinot seinäpinnat heikentävät pahasti tilojen käytettävyyttä. Valittu geometrinen lähtökohta ei tunnu toimivan sisämaailman osalta. Tekijä on osoittanut rakennuksen kauttaaltaan verhotuksi puulla vaikka vesikattomateriaali olisi ollut järkevämpi ratkaisu.

ILOISET MUUTTAJAT

Tekijä on erinomaisesti sisäistänyt kilpailun tavoitteet. Rakennuspaikka on hyvin valittu ja valitut ratkaisut on hyvin perusteltu. Pihapiiri on kohtuullisesti ratkaistu jakamalla se työpihaan ja puutarhaosaan. Tosin

esitetty symmetria päärakennuksen suhteen on väkinäistä. Piharakennukset on tarpeettomasti pakotettu samaan muottiin, ja niihin esitetyt ristiharjat eivät tunnu perustelluilta. Läpikuljettava ajokaluvaja on hauska ajatus. Esitetyt tilaratkaisut ovat toimivia. Ulkoarkkitehtuuri on kovin perinteistä, mitä ei pidetty onnistuneena. Rakennuksille olisi ollut eduksi modernimpi toteutustapa. Tekijän kriittinen suhtautuminen nykytekniikkaan kertoo hyvästä uustalonpoikaisesta asenteesta.

KORSI

Hyvistä uustalonpoikaisista lähtökohdista tehty ehdotus, jossa on mielenkiintoinen olkipaalirakenne. Kohtuullisuus ja ekologisuus toteutuvat suunnitelmassa hyvin. Olkipaalirakenne on uskottavasti esitetty ja olisikin kiinnostavaa nähdä tulevaisuudessa siitä käytännön sovelluksia. Pihapiirikokonaisuus on kohtuullisesti ratkaistu, mutta piharakennuksista ei ole esitetty tarkempia kuvia. Päärakennus on perinteinen ja vaatimaton (vain yksi wc-kylpyhuone alakerrassa). Tämä nykyajan standardeista poikkeava ajatus voi olla perusteltua ekologisista näkökohdista, mutta olisi vaatinut tekijältä enemmän tutkimista. Esitetty wc on kovin pieni ainoaksi märkätilaksi. Myös kuisti jää kooltaan varsin pieneksi, mikä heikentää sen käytettävyyttä. Päärakennus on massallisesti perusteltu, mutta sen aukotus on kovin hapuilevaa. Kylpyhuoneen sijoitus sisäänkäynnin yhteyteen on teknisesti perusteltu ratkaisu, mutta tekee kuistista umpimielisen oloisen.

KOTIRINTAMATALO

Ehdotus on nimimerkkinsä mukaisesti tulkinta asevelitaloteemasta.

Yksinkertainen kuutiomainen rakennusmassa on energiatehokas ja rakennusteknisesti talonpoikainen. Esikuvansa oli suunniteltu pääasiassa kaavoitetuille alueille ja verrattain pienille tonteille. Ehdotuksessa esitetty kylämäinen useamman ”nopan” ratkaisu jää sommitelmana hajanaiseksi eikä liity mielikuvatasolla kuitenkaan luontevasti maaseuturakentamiseen. Ulkoarkkitehtuuri on talon perusratkaisun vastaisesti sekavaa ja levotonta, osaksi tarpeettomasti korostetun ulkoportaan/katoksen, osaksi epävarman ja levottoman aukotuksen vuoksi. Pohjaratkaisut ovat tavanomaisia. Autotallin / työtilan sijoittaminen kellarikerrokseen ei ole yleispätevä ratkaisu.

KYLLÄ MAALLA ON MUKAVAA

Ehdotus liittyy mielikuvatasolle enemmän kaupunkimaiseen rakentamiseen kuin kilpailutehtävään viitekehykseen.

Päärakennus näyttää kaksikerroksisuudestaan huolimatta yksikerroksiselta ja leikkauspiirustuksen mukaan suuri osa toisesta kerroksesta on alle 160

cm korkeaa tilaa. Tämä on johtanut ongelmiin tilojen muodon sekä niihin pääsyyn suhteen. 1-kerroksen tilan jäsentely on sinällään toimivaa, vaikkakin eteis- ja käytävätilaa on suhteessa muuhun pinta-alaan runsaasti. Pesu-, puku- ja saunatilojen osuus kokonaispinta-alasta tuntuu ylimitoitetulta. Arkkitehtuuri on kauttaaltaan hieman luonteetonta ja epävarmaa.

NELIVETO

Sisäpihan perspektiivikuva on lupauksia herättävä, mutta tarkempi tarkastelu paljastaa ehdotuksessa sisäisiä ristiriitoja. Kattopintojen jäsentely johtaa ”propellipintoihin”, jotka toki ovat mielenkiintoisia, mutta turhan haastavia toteuttaa. Osassa kuvista rakennuksiin on piirretty räystäät osassa ei. Julkisivujen aukotus niinikään on esitetty havainnekuvassa julkisivuista poikkeavasti. Pihapiiri on toimivasti esitetty ja toiminnot rakennuksiin hyvin sijoitettu. Myös vaiheittain rakentamien on hyvin esitetty. Pohjaratkaisussa portaan ympärille muodostuu hankalasti käytettävää tilaa. Kuistit toimivat vain läpikulkutiloina ja tuulikaappeina.

OIKOS

Kolmen asumuksen muodostama väljähkö yhteisö, jossa kukin asunto aputiloineen kiertyy hyvin tiiviin sisäpihan ympärille.

Kokonaissommitelma on jäykähkö eikä valittu rakennuspaikka tarjoa luontevaa selitystä näin tiukalle atrium-ratkaisulle. Pohjapiirrostasolla ratkaisu on toimiva vaikkakaan ei erityisen innovatiivinen. Vaiheittain rakentaminen on mahdollista. Arkkitehtuuriltaan ehdotus ei liity luontevasti talonpoikaisuuden eikä maaseudun tematiikkaan. Julkisivujen aukotus on vailla riittävää yhtenäisyyttä ja elävyyttä mikä lisää vaikutelmaa kaupunkitaajamista tutuiksi tulleista pientaloalueista.

ORIGAMI

Mäkitupalaisuuden ja karun kivikkoisen rakennuspaikan innoittama veistosmainen ehdotus.

Neliöpohjainen diagonaaliharjainen 2-kerroksinen asuintalo yksikkönä on muodostettu ulkoaltaan ympärille kolmen asunnon ja yhteisen saunaosaston /verstastilan yhteistö. Syntynyt kokonaisuus on sisä- ja ulkoarkkitehtuuriltaan mielenkiintoinen ja hallittu. Valittu symmetrinen pihasommitelma jäykistää tarpeettomasti ratkaisua ja on tiiviin mitoituksensa vuoksi sosiaalisesti vaatelias ja rajaava. Asuntopohjat ovat periaatteessa toimivia vaikkakin valittu ”lohkaremuoto” vaikeuttaa huoneiden yleispätevää kalustamista. Asuinrakennusten julkisivu- ja kattomateriaalina on puu (lehtikuusi), mikä yhdessä räystäättömyyden ja

vesikourujen puuttumisen vuoksi osoittautunee ajan kuluessa työlääksi ja kalliiksi ratkaisuksi.

Ehdotuksen perinteestä tietoisesti irtiottava lähestymistapa on monin tavoin myönteistä, mutta ei kuitenkaan omaa riittävästi aineksia sellaisenaan yleistyäkseen.

PELLON RANNALLA

Monen rakennusmassan muodostama hieman laitosmainen kokonaisuus, joka perustuu tietoisesti perinteestä irtiottavaan toiminnalliseen ja arkkitehtooniseen lähestymistapaan.

Turismimajoituksen ja vuokrattavan työtilan / loma-asunnon sijoittaminen saman katon alle perheasumisen yhteyteen on mielenkiintoinen ajatus, mutta esitetyllä tavalla toteutettuna varsin haasteellinen. Valittu arkkitehtuuri-ilmaisu on vahvasti ajan hengen innoittamaa. Kokonaishahmosta puuttuu kuitenkin koossapitävä mittakaava ja muoto. Käytetyt monet kattomuodot ovat johtaneet talonpoikaiseen itsestäänselvyyteen kuulumattomin teknisiin ja arkkitehtoonisiin ratkaisuihin. Pääasunnon 1-kerroksen pohjaratkaisu olohuone-/keittiö syvennyksineen ei ole esteettömyyden eikä tilankäytön kannalta järkevä. Esitetyt energiaratkaisut ovat haasteellisia ja erityisesti energialasiseinien osalta varsin teoreettisia.

PERÄKAMMARI POIKINEEN

Ehdotus perustuu rakennejärjestelmään, jossa rakennuksen runko muodostuu erimittaisista ja -muotoisista kestopuukehistä, joiden varaan voidaan esim. omatoimisesti rakentaa halutunlainen vaippa.

Esimerkkirakennuksen ulkoverhous ja katto ovat käsittelemätöntä haapalautaa. Ehdotuksen yleisilme vaikuttaa hieman vieraalta valitulla rakennuspaikalla, jonka ympäristön rakennuskannasta pääosa on 2-kerroksisia punamultaisia talonpoikaisrakennuksia. Venytetty ja vahvasti polveileva rakennushahmo liittyy mielikuvatasolla enemmän pienimittakaavaiseen julkiseen rakentamiseen. Monista yhteyksistä tuttu rakennejärjestelmä on itsessään toimiva. Ehdotuksessa esitetty räystäätön puujulkisivu/ -katto ei ole teknisesti perusteltavissa. Ehdotus ei tuo olennaista uutta kilpailutehtävän viitekehykseen.

PIHAHDUS

Kiinnostava ja haastava rakennuspaikka vanhojen rakennusten yhteydessä. Pihapiirin jäsentäminen on onnistunutta, tosin ajoteille on varattu verrattain paljon pihatilaa.

Rakennuksen jäsentelyssä on sisäänkäyntikuisti ja olohuone-erkkeri toteutettu erityyppisillä kattoratkaisuilla ja ehkä tämän seurauksena rakennus on hahmoltaan hieman sekava. Perusmassa on suhteiltaan onnistunut. Pihajulkisivun symmetria tuntuu väkinäiseltä. Pohjaratkaisut ovat toimivia, joskin kolme päällekkäistä oleskelutilaa tuntuu tuhlailevalta. Kellariin pelkästään yläikkunoiden varaan rakennetut saunatilat takkahuoneineen sijoittuisivat mieluummin maantasoon vilvoittelumahdollisuudella.

TILASSA TALO

Tekijä on esittänyt yhteispihan ympärille tiiviiksi ryhmäksi kolme asuinrakennusta joiden yksityiset asuinpihat avautuvat ympäröivään peltomaisemaan. Vaikkakin massallisesti suurehkot sopivat paikalliseen rakennusperintöön, on esitetty rakennuskokonaisuus tarpeettoman tiivis kyseiselle rakennuspaikalle. Esitetty asuinrakennus perustuu rakennuksen kahdella sivulla olevaan kuistivyöhykkeeseen, jonka avulla asumisen toimintoja voidaan laajentaa ulos katon alle aina tarvittaessa. Ajatus on erittäin hyvä, mutta itse kuistin käsittely ja käyttö on jäänyt ehdotuksessa viitteellisesti esitetyksi. Sisäänkäyntipuolen kuisti on selostuksessa mainittu puolilämpimäksi, tosin lämpöeristyksen edellyttämät lasi- ja ovirakenteet ovat esittämättä. Myös selostuksessa mainittu lämpimien tilojen laajentaminen kuistin suuntaan on kiinnostava ajatus, joka on tarkemmin tutkimatta. Laajennusvaraksi esitetty olohuoneen yläosa toimii, mutta korkeana tilana (lähes 10m) oleva olohuone on turhankin ylevä. Räystäätön rakennus puuverhotulla katteella ei ole teknisesti kestävä ratkaisu. Ikkunaluukkujen toteuttaminen esitetyssä laajuudessa tuntuu tarpeettomalta.

VILLA ROSMARIINI

Kolmessa vaiheessa rakennettava 1-kerroksinen ”elinkaariasunto”.

1-vaiheen päätalo on pohjaratkaisultaan melko tavanomainen tupakeittiön ja kolme makuuhuonetta + märkätilat käsittävä omakotitalo. Myöhemmin rakennettavat sivuasunto ja pihasauna rajaavat pihatilaa epävarmasti. Sisäänkäynti päätaloon tapahtuu talon päädystä. Eteishalli on käytävämäinen pitkä tila, johon märkätilat ja 2 makuuhuonetta avautuvat. Tupakeittiö on tilava mutta verrattain vaikeasti kalustettavissa. 1-vaiheen laajenemistilaksi esitetty parvi jää varsin matalaksi. Koko ”taloryhmää” ja sen arkkitehtuuria leimaa epävarmuus, ollako maalainen vai jotain muuta. Tulisi valita tehdäänkö uutta ”preeriataloa” = pitkää, matalaa vai maalaispihan ”seisovaa” päätaloa. Jos valinta on viimeksi mainittu, taloa voisi korottaa ja lyhentää sekä samalla jäsentää julkisivut selkein pystysuuntaisin ikkunoin, jolloin mm. hallitila muuttuisi käytävästä

huoneeksi. 2- ja 3-vaiheen rakentamisen tulisi esitettyä perustellummin liittyä tai olla liittymättä päärakennukseen.

4.5 alaluokka

A

Ehdotus jossa vanhaa tyhjilleen jäänyttä tai vajaakäytössä olevaa rakennuskantaa täydennetään uudella asuinrakennuksella ja näin luodaan nykytarpeita vastaava asuntokokonaisuus. Kiinnostava ja hyvä ajatus, joka kuitenkaan ei esitetyllä tavalla toteutettuna vakuuta. Pihan jakaminen edustus- ja yksityispihaan ei tunnu perustellulta näin väljässä ympäristössä.

Asuinrakennus yksinkertaisena kaksikerroksisena massana on ratkaisumallina perusteltu, mutta ehdotettu talo on sisätiloiltaan hieman tuhlaileva, eikä rakennukseen liity lainkaan katettua ulkotilaa. Suuret päätyikkunat suuntavat taloa voimakkaasti, mutta suuntaukselle ei löydy perusteita näkymistä tai rakennusten sijoittelusta. Suuri terassi rakennuksen eteläsivulla jää irrallisen oloiseksi.

DE RÖDA HUSEN

Asuntoyhtiömuotoiseen asumiseen perustuva useamman talon kokonaisuus. Lähtökohta on kiinnostava, mutta se tuntuu liian suurimittakaavaiselta esitettyyn paikkaan. Rakennusryhmä asettuu yhteisen ”suurpihan” ympärille muodostaen korttelimaisen kokonaisuuden. Korttelipiha on verrattain onnistunut ja rakennusten kaksikerroksiset punamullatut massat, olohuonelaajennusta lukuun ottamatta, sopivat paikalliseen rakennusperintöön. Esitetyt rakennukset ovat kuitenkin arkkitehtuuriltaan kömpelöitä, eivätkä tarjoa kilpailussa etsittyjä uusia ratkaisuja asumiseen. Julkisivukäsittely on levotonta ja epävarmaa.

FOLLOW THE WATER

Kilpailija on sisäistänyt hyvin kilpailun tavoitteet, mutta ehdotuksen selostus enemmänkin toistelee kilpailuohjelmaa kuin esittää vastauksia esitettyihin kysymyksiin. Runsaan taustavalokuvamateriaalin sijaan olisi hyvä painottaa varsinaista suunnitelmaa.

Ehdotus perustuu vaiheittain jatkettavaan junavaunumaiseen ratkaisuun jonka kakki tilat ovat yhdessä tasossa. Tekijä viittaa kaksfoonikiseen perinteeseen, mutta suunnitelman yhteys ja sopivuus siihen jää avoimeksi. Esitetty pohjaratkaisu on toimiva ja kehityskelpoinen. Sen sijaan ulkoarkkitehtuuri on rivitalomaista ja rakennuksen yleisilme ei ole onnistunut.

JUUREVA

Tekijän pyrkimyksenä on ollut oman selostuksensa mukaan muodostaa modernin, vankkailmeisen ja juurevan rakentamisen kautta suomalaiseen maalaismaisemaan istuva rakennushahmo ja pihapiiri. Valittu rakennuspaikka on tarkoitukseen sopiva mutta valittu arkkitehtuuri-ilmaisu ja sen sopivuus juuri tälle paikalle jää perustelematta.

Sinänsä sympaattiset rakennukset tuovat mieleen enemmänkin kaupunkimaiset pientalot ja erityisesti skandinaaviset loma-asunnot 1950-1960 luvulta kuin suomalaisen talonpoikaisasumuksen. Esitetty ratkaisu itsessään on johdonmukainen niin toiminnallisesti kuin arkkitehtoonisestikin, mutta ei omaa riittävästi yleispätevää uutta kilpailutehtävän tavoitteiden kannalta.

KAKSFOONINKINEN

Seikkaperäisesti tutkittu ja perusteltu ehdotus, joka ehdotuksen tekijän mukaan perustuu perinteiseen karoliiniseen pohjaratkaisuun.

Valittu perusteema on esitetty lukuisina tyylillisina variaatioina. Pohjaratkaisu on periaatteessa toimiva ja huoneiden mitoitus talonpoikaisen reilua. Noin 5 metriä korkea olohuone vaikuttaa pinta-alaansa nähden korkealta ja vaikeasti kalustettavalta. Rationaalinen pohjakaavio sopeutuu luontevasti huoneiden erilaisiin käyttötarkoituksiin. Esitetyt tyylivariaatiot vahvistavat valitun arkkityypin monipuolisuuden. Kuitenkin haja-asutusalueen tyyppi (lienee kilpailuehdotuksen päätyyppi) on useampien muiden esitettyjen tavoin ilmaisultaan epävarma ja luonteeton. Julkisivut ovat levottomat ja kaipaisivat aiheiden, materiaalien ja niiden välisten suhteiden uudelleen harkintaa. Oikeasuuntaisesta peruslähtökohdastaan huolimatta ehdotus ei kasva kilpailuohjelman tavoitteiden tasolle.

LANDEENERGIAA

Kaaviomaiseksi jäänyt ehdotus, jonka luettavuutta heikentää lisäksi piirustusten muutoinkin niukka informaatio.

Asuinrakennuksen 1-kerroksen pohjaratkaisu suurine tupineen on toimiva vaikkakin tavanomainen. Sisääntulosivulla olevan kuistin motivointi passiivisella aurinkoenergian talteenottamisella ei ole täysin vakuuttavaa, eivätkä kuistit mitoitukseltaan myöskään toimi luontevasti vilvoittelu- tai säilytys/pukeutumistiloina. Laajentumisvarana on esitetty koko talon mittainen kylmä ullakkotila. Esitetyn leikkauspiirustuksen mukaan näin saatava lisätila vaikuttaa liian matalalta ja vaikeasti hyödynnettävältä.

Julkisivut ovat arkiset eikä päärakennuksen ja piharakennuksen välillä ole riittävää hierarkiaa. Energia- ja jätehuoltoratkaisut ovat tavanomaisia.

ORAVAN LAULU

Kilpailija on lähettänyt 10 planssia ja esittänyt 7 erilaista rakennusta ja rakennusryhmää, jotka olisi kukin pitänyt esittää erillisinä kilpailutöinä. Kilpailun järjestäjä oli rajoittanut yhdessä ehdotuksessa esitettävien planssien määrän kahteen, joten ehdotuksen arvostelu perustuu esitetyn kokonaisuuden arviointiin. Yksittäisinä töinä rakennukset ovat monelta osin ansioituneita ja ansaitsisivat sijoittua paremmin kuin alaluokkaan.

Ehdotuksessa on ryhmärakentamisena toteuttava rakennusryhmä yhteistiloineen. Toisistaan voimakkaasti poikkeavat asuntoratkaisut näin tiiviisti sijoitettuna luovat messumaisen vaikutelman. Yhtenäinen julkisivumateriaali ei riitä sitomaan rakennuksia tasapainoiseksi kokonaisuudeksi. Ehdotuksessa törmätäänkin tyypilliseen nykyajan väljän taajamarakentamisen ongelmaan: kuinka saataisiin toisistaan riippumattomat erilaiset naapuritalot muodostamaan harmonisen kokonaisuuden.

PRO PARITUPA

Perinteisen parituvan uusi tulkinta, jossa eteis- ja märkätilojen jakamat tuvat muuttuvat perheen eri elämän vaiheiden mukaan.

Ehdotuksessa on laajennusvarana esitetty toiseen kerrokseen poikittaisen harjan alle makuutiloja ja talon päihin ullakkotiloja. Toiminnallinen perusajatus on hyvin muuntojoustava ja kehityskelpoinen. Sisääntuloaula (porstua) on tunnelmaltaan näin esitettynä ahdistavan oloinen. Tilanne paranisi, mikäli tila ainakin osittain voisi avautua läpi talon ulos terassille. Esitetty talohahmo vaikuttaa hieman kömpelöltä ja sen julkisivujen jäsentely kaipaisi yksinkertaistamista, raikkautta ja järjestystä. Kokonaisvaikutelmaa kohentaisi talous- ym. rakennusten ottaminen ja esittäminen osaksi kokonaissommitelmaa. Teknisten tilojen sijoitus kellariin ei ole välttämättä yleispätevä ratkaisu. Energiataloudelliset ja jätehuoltoratkaisut ovat toimivia.

RATIRITIRALLAA

Ehdotus jossa on monia hyviä ajatuksia. Esitetty kokonaisuus vaikuttaa toimivalta ja maalla elämiseen on eläydytty hyvin. Tiivis pihapiiri on miellyttävä ja rakennusten sijoittelu perusteltua. Tosin saunarakennus tupineen sijoittuisi paremmin pihan perälle puuvaraston paikalle. Rakennusten arkkitehtuuri ei kuitenkaan ole ehdotuksen teemojen tasolla. Päärakennuksen pohjapiirros on kaaviomainen ja pesutilat liian niukat.

Kulku pesutiloihin tapahtuu hankalasti keittiön kautta. Päärakennuksen yksikerroksinen massa on turhan matala suhteessa rakennuksen leveyteen. Ulkoarkkitehtuuri on yleisotteeltaan turhan perinteistä.

RAVOLA

Seikkaperäisesti ja käytännön läheisesti laadittu ehdotus.

Ehdotus koostuu kahdesta samaan pihapiiriin sijoitetusta asuinrakennuksesta, joista toinen voi toimia myös työ – yms. tilana. Lähiympäristön huolellisesta analyysistä ja kuvauksesta huolimatta ehdotuksen valitulle arkkitehtuurille on vaikea nähdä luontevaa kontekstiä. Esitetyt rakennukset tuovat, kumpikin omalla tavallaan, mieleen muista yhteyksistä tutuksi tullutta. Päärakennus on muistuma asutustilasta/asevelitalosta ja piharakennus sekoitus navetta/pienteollisuusrakennusta: syntynyt kokonaisuus on vanhahtava ja kaipaisi raikastuakseen rakennusten mittasuhteiden, aukotuksen ja materiaalien käytön selkeyttämistä. Pohjapiirrokset ovat sinällään toimivia, mutta eivät tuo olennaisesti uutta kilpailun pohjana olevaan problematiikkaan. Sama pätee myös esitettyihin teknistaloudellisiin ratkaisuihin.

RH

Kilpailuja on esittänyt ratkaisuna vanhan hirsirakennuksen uudelleenpystytyksen ja muutostyön. Vanhojen rakennusten muodostama pihapiiri voisi olla hieman tiiviimpikin. Ratkaisu on perusteltu ja sinänsä toimiva, mutta se ei tarjoa kovin yleispäteviä ratkaisuja kilpailutehtävään. Ajatus vanhan rakennuskannan säilyttämisestä on sinällään kannatettava ja hyvä. Esitetyt rakenneratkaisut ovat toimivia. Tilallisesti wc:n varauksen lisääminen tekee eteisestä ahtaan. Rakennuksen alkuperäinen ilmeen säilyminen mietityttää kun ulkoseinärakenne paksunee ulospäin yli 100mm. Mikäli rakennuksen hirsirunko ja muut rakennusosat joudutaan tekemään suurelta osin uusiksi, voisi rakennukseen ajatella myös modernimpaa ulkonäköä.

ZX

Keskeneräisenoloinen ehdotus, jonka parasta antia on rakennusten muodostama tiivis ja suojaisa pihapiiri. Kuvamateriaali on sekavaa mutta antaa viitteitä mielenkiintoisista tiloista rakennuksen sisällä. Päärakennuksen yhteyteen on sijoitettu laajennusvaraksi 2 auton talli, joka lähes 2 kerroksen korkuisena haaskaa melkoisesti kuutioita. Laajennusvara tulisi voida jättää myös rakentamatta. Kulku autotallista asuintiloihin tapahtuu hankalasti kylpyhuone/wc-tilan kautta. Saunarakennus vaikuttaa

onnistuneelta, tosin saunan vilvoittelu on suunnattu aamuauringon suuntaan.

5 KILPAILUN TULOS

5.1 Päätös palkintojen jakamisesta

Kilpailutöiden parhammistoon sijoittui laadukkaita töitä. Nämä työt edustivat erilaisia olevia ja mahdollisesti tulevia talonpoikaisia asumisen muotoja. Kilpailun tuomaroinnin vaikeutena olikin se, kuinka nämä toisistaan monella tavalla olennaisesti poikkeavat ja itsessään laadukkaat ratkaisut pannaan paremmuusjärjestykseen ilman että joku ”uustalonpoikainen” elämänmuoto katsotaan toista paremmaksi.

Kilpailulautakunta päätyi yksimielisesti jakamaan neljä tasasuuruista palkintoa erityyppisten ratkaisujen parhammistolle. Jokaisen palkintojen arvo on 7500 euroa. Lisäksi myönnetään kaksi kunniamainintaa.

Palkitut työt ovat aakkosjärjestyksessä:

- HAVUMETSÄN PIHA, esimerkkinä yhteisöllisestä ratkaisusta
- KAKS FOONINKIA, esimerkkinä varmasta ja toimivasta ratkaisusta, joka soveltuu sekä täydennysrakentamiseen että uuteen rakennusmaisemaan
- PIIRILEIKKI,esimerkkinä umpipihan soveltamisesta uudella raikkaalla tavalla
- VALOTALO, esimerkkinä innovatiivisestä vaipparatkaisusta

Kunniamaininnat:

- ARKTINEN, umpiharatkaisun kaunis toteutus
- TORNI, ennakkoluuloton uusi ratkaisu

5.2 Suositus jatkotoimenpiteistä

Palkintolautakunnan valitsemia kilpailuehdotuksia esitellään Vaasan Asuntomessujen aikaan järjestettävässä näyttelyssä kesällä 2008. Näyttelyyn pyritään valmistamaan myös pienoismallit ja pientalon rakentajan tietopaketit palkituista ratkaisuista

Tavanomaisen arkkitehtuurikilpailun arvosteluprosessin jatkoksi kootaan maaseudun rakennusprojektia suunnittelevista tai sellaisen hiljattain toteuttaneista perheistä arviointiryhmä antamaan palautetta koko kilpailulle. Arviot julkaistaan jossain rakennusalaa seuraavassa mediassa.

Tavoitteena on, että ideakilpailun tuloksia hyödynnetään käytännössä. Kilpailunjärjestäjä on varautunut esittelemään kilpailussa menestyneitä ehdotuksia

pientaloteollisisuudelle ratkaisujen soveltamiseksi teolliseen tuotantoon ja Lisäksi tuloksista tiedotetaan kuntien rakennusviranomaisille sekä medialle.

Maaseutuasumisen teemaryhmä voinee monilta osin jatkaa kilpailussa saatujen tulosten ja ideointien kehittelyä.

On aihetta toivoa, että nuoret suunnittelijat jaksaisivat syventää perehtymistään joka johtaisi käytännön suunnittelutehtäviin maaseudulla. Kilpailu osoittaa, että maaseudun asuntorakentamiseen ei voida soveltaa tiiviisti rakennettujen pientaloalueiden malleja. Aihetta on tutkittu riittämättömästi ja koulutuksessakin on näiltä osin puutteita. Käyty kilpailu antaa toivottavasti alkuun uudenlaisia vaihtoehtoja pientalosuunnittelulle ja rakentamiselle. On olemassa sosiaalinen tilaus maaseutuasumiselle ja uudelle talonpoikaiselle rakentamiskulttuurille.

Kilpailun tulos osoittaa, että maaseudun asuinrakennusten suunnittelu vaatii uudenlaista asennoitumista ja perehtyneisyyttä niin rakennushankkeisiin ryhtyviltä, kaavoittajilta, muilta viranomaisilta, suunnittelijoilta kuin teollisuudeltakin. Aiheeseen tulee kiinnittää huomiota myös suunnittelijoiden koulutuksessa samanaikaisesti ekologisten painotusten kanssa. Kilpailun tulos osoittaa myös, ettei ole olemassa ylivertaista mallia tai viisasten kiveä kilpailuohjelmassa mainituille asioille. Erilaisia lähestymistapoja on runsaasti. Ekologiaan painottuvaa tekniikkaa on myös hämäävän runsaasti ja sitä todennäköisesti syntyy vielä lisää.

Ensimmäinen syy maaseudulle muuttamiseen on väljyyden tarve. Rakennettaessa väljällä maaseudulla ei pitäisi olla perusteita rajoittaa kerrosalan määrää, varsinkin nykyisin kun kerrosalan laskentaperustetta on muutettu lähemmäksi bruttoalan käsitettä. Kun vaadittavissa energiatodistuksissakin käytetään ainoastaan bruttoalaa olisi yksinkertaisinta yhdistää käsitteet. Edellisistä syistä monet kilpailijat olivat päätyneet kerros (brutto) alan määrään 300-500 k-m2, joka sisältää vahvan viestin maaseuturakentamisen kaavoittajille.

Tärkeää on saada rakennusvalvontaan lisää joustoa. Mikäli valistunut rakennuttaja käyttää korkeatasoista suunnittelijaa, tulisi sallia normaalista poikkeavia ja hyvinkin rohkeita toteutuksia. Muodolliset neliö yms. rajat eivät ole silloin oleellisia. Tämä vapaampi käytäntö johtaisi aikaa myöten lisääntyvään pätevien suunnittelijoiden käyttöön mikä puolestaan parantaisi maaseudun rakentamisen tasoa. Tavoitteena onkin rakentamisen tason parantaminen ei niuhottavien normien mukaan rakentaminen. Uutta Hvitträskiä ei nykyään saisi rakentaa.

Rakennusten liittyminen ympäristöönsä on aina tärkeää mutta se on sitä erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Siellä rakennukset ja pihat muovaavat ympäristöä. Maaston korkeuseroilla on merkitystä myös liikkumisen esteettömyyteen. Mutta eroja voidaan käyttää myös luomalla yhdessä kasvillisuuden kanssa tuulensuojaa ja muutakin passiivista energian säästöä.

Perinteisessä rakentamisessa pihapiiri syntyi tarpeeseen ja se oli oikeassa suhteessa kokonaisuuteen. Ihmisillä oli esteettistä silmää. Ajateltiin itse. Pihojen suunnittelu vapaassa suunnittelutilanteessa kaipaa selvästi syvempää tutkimusta. Taajamapihojen tuonti maalle ei ole onnistunut ratkaisu.

5.3 Arvostelupöytäkirjan allekirjoitus

_____ _____

Lasse Ristikartano, puheenjohtaja Matti Vuorio, varapuheenjohtaja

_____ _____

Heikki Aitoaho Juha Kuisma

_____ _____

Alice Lillas Juha Salmenperä

_____ _____

Raija Seppänen Jari Vesanen, sihteeri

5.4 Nimikuorten avaus

Pöytökirjan allekirjoittamisen jälkeen todettiin, että nimimerkkikuoret olivat suljettuja ja ne avattiin. Voittajien tiedot liitetään pöytäkirjaan erillisenä liitteenä.

PALKITUT EHDOTUKSET

ehdotus ”Havumetsän piha”
tekijä:
Sari Nieminen, arkkitehti SAFA
Arkkitehtitoimisto Sari Nieminen Oy

ehdotus ”Kaks fooninkia”
tekijät:
Matti Arvilommi, arkkitehtiylioppilas
Juha Jääskeläinen, arkkitehti SAFA
Mikko Reinikainen, arkkitehti SAFA
Arkkitehtiryhmä Kallion Rakentajat Oy

ehdotus ”Piirileikki”
tekijä:
Markku Erholtz, arkkitehti SAFA
ARK-house arkkitehdit Oy

ehdotus ”Valotalo”
tekijä:
Pekka Ojalammi, arkkitehti SAFA

KUNNIAMAININNAN SAANEET EHDOTUKSET

ehdotus ”Torni”
tekijät:
Jalo Sippola, arkkitehtiylioppilas
Ville Rautiainen, arkkitehtiylioppilas
Leena Holmila, arkkitehtiylioppilas

ehdotus ”Arktinen”
tekijät:
Vesa Humalisto, arkkitehti SAFA
Sami Heikkinen, arkkitehti SAFA
SERUM arkkitehdit Oy

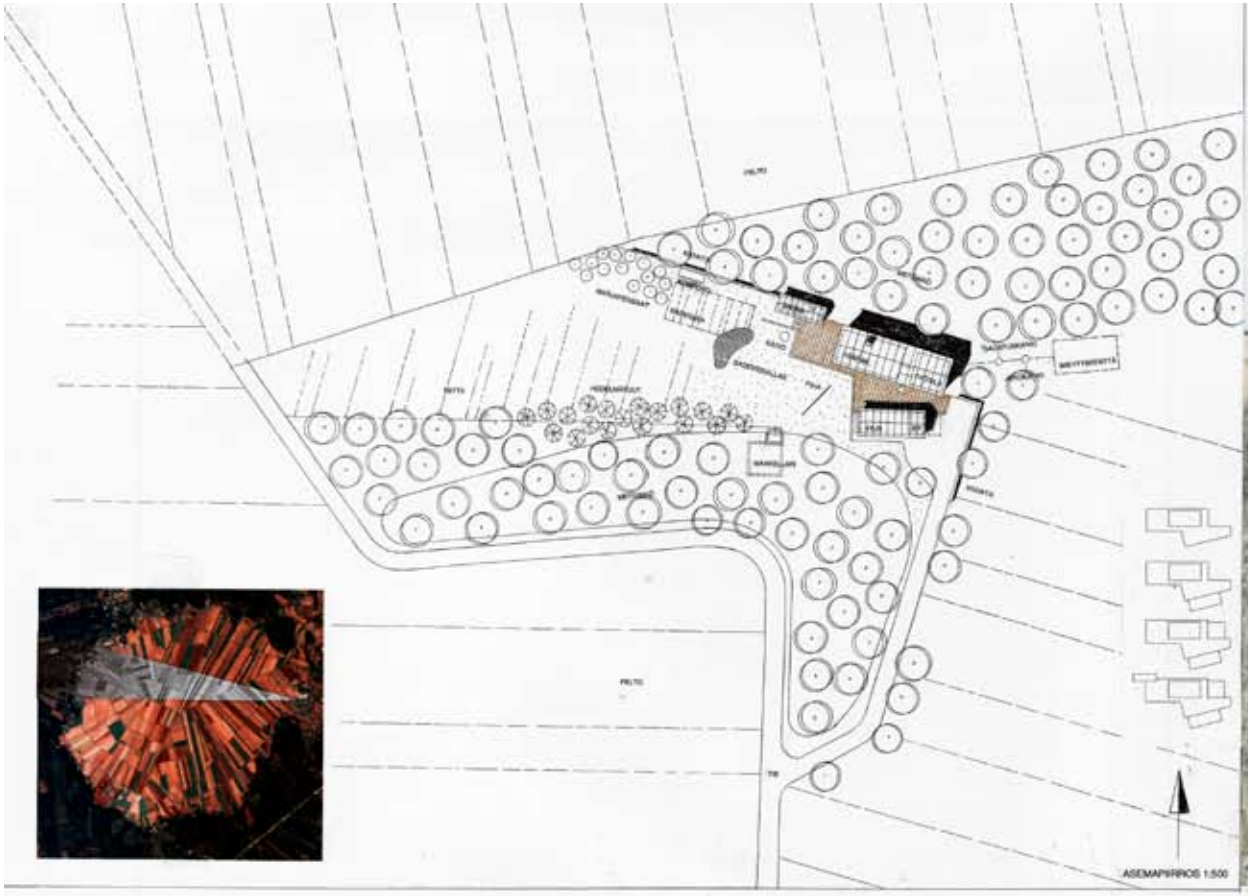

"Kaks kooniska"

Pohtiva

Rakennuspaikan viimeiset eläneet Sörkiöläiset, mielenni maanviljelyä erittäin monimielti, sillä kokonaan 1900-luvun alkupuolella. Se on Pohjoismaan hienoimpiä luonteita ja elämänvoimaa hyvin vaikuttava, jättämäsen pohtivuuden yhtenäisyyttä pyrkiy hienoisemmin, vaikka sen kahtaisilla on yleisiä kiinnostusta.

Kolmen kahtaisiin tarvitta luonnon elämänvoimaa on kahden metsäsaarekkoon välissä olevalle tyhjälle, jotka voisiaisi hiihyvä sivä Sörkiöläisiä.

Rakennusehtoa on työstetty mittakaavamalleien välillä. Rakennuksiin on kahdestiä tähyvä Sörkiöläisten asuinvuon maisemoihin jotka kaukaa katsoessa vaikia tulossa yksinomaisuuden ulottuvuuksiin aikaisille.

Pihapiiri ja asuinvuon sisäkuvilla on suunnattu voimakkaasti Sörkiöläisen asuinvuon maisemiaiden.

KAKS FOONINKIA

LEIKKAUS A-A 1:100

JULKISIVUMATERIAALIT:

1. PUNAMULLALLA MAALATTU PUU
2. PELTI
3. LASI
4. LUONNONKIVI

JULKISIVU POHJOISEEN 1:100

PALKINTO, EHDOTUS "KAKS FOONINKIA"

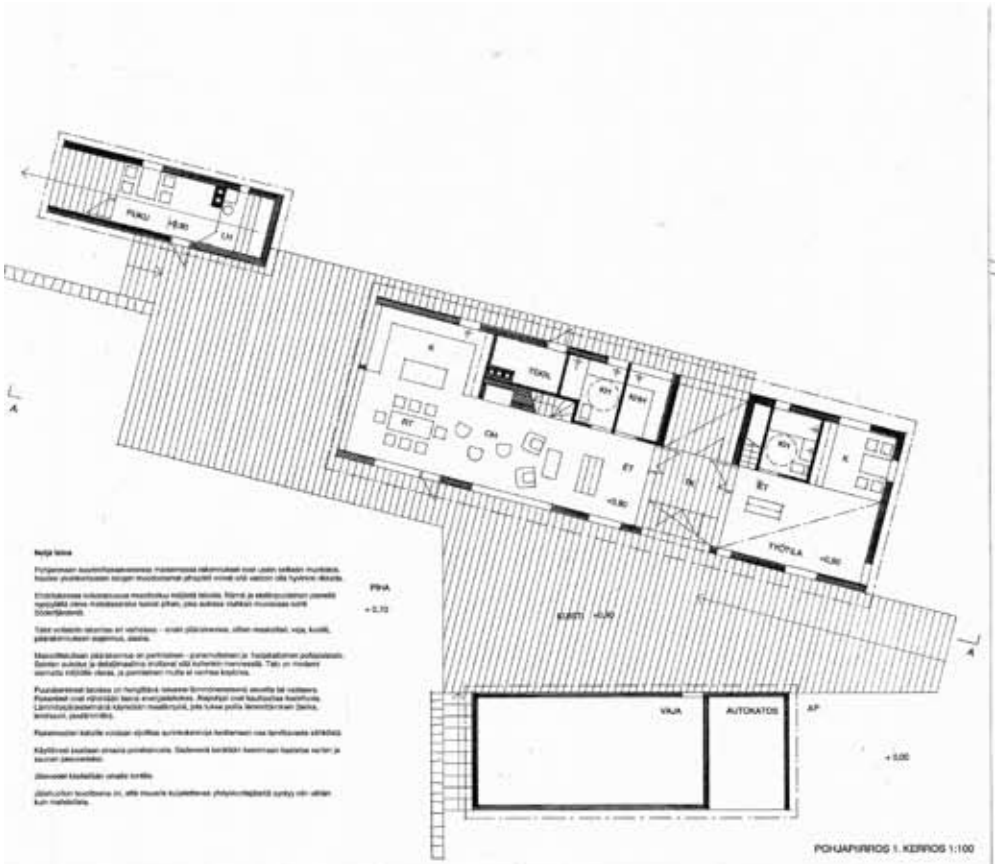

POHJAPIIRROS 1. KERROS 1:100

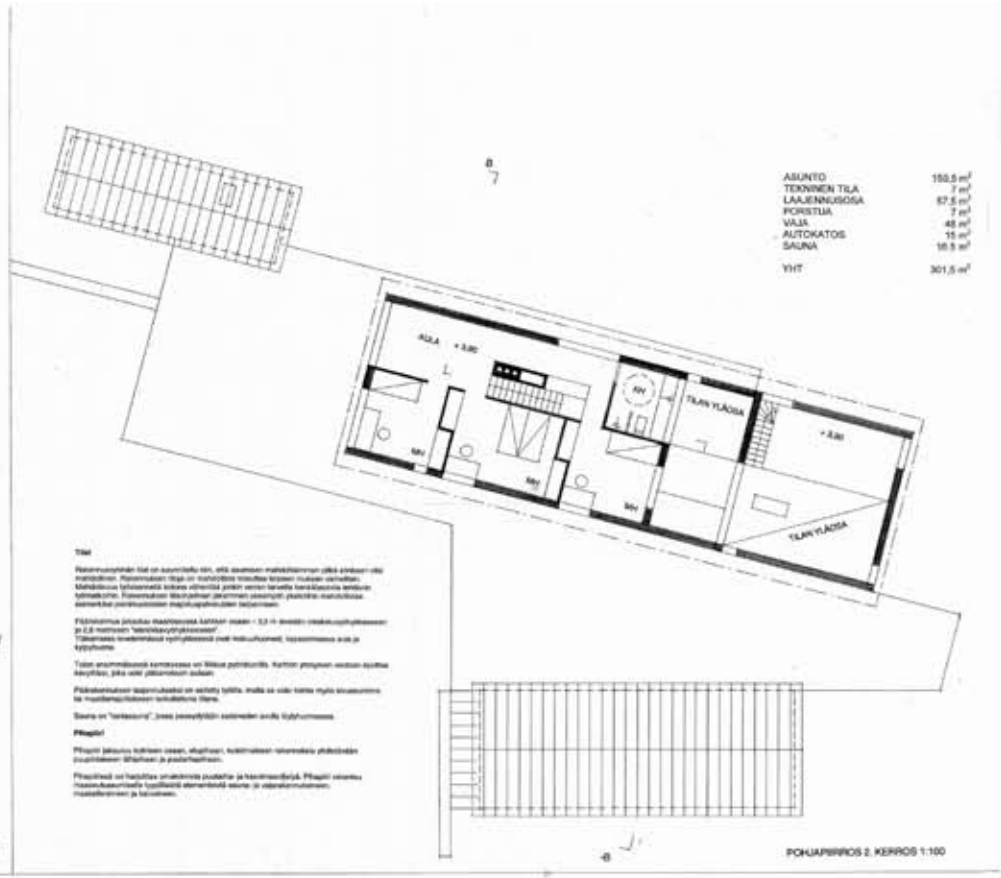

ASUNTO	150,5 m²
TEKNINEN TILA	7 m²
LAAJENNUSOSA	67,5 m²
PORSTUA	7 m²
VAJA	48 m²
AUTOKATOS	15 m²
SAUNA	16,5 m²
YHT	301,5 m²

POHJAPIIRROS 2. KERROS 1:100

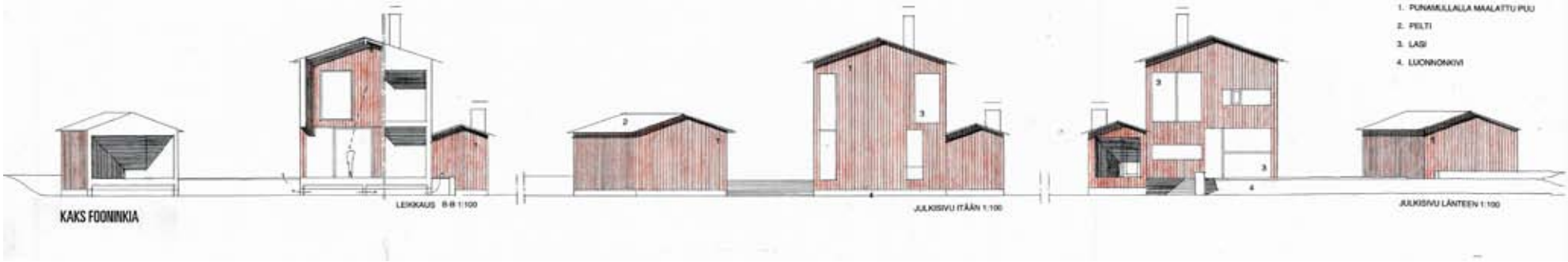

KAKS FOONINKIA

LEIKKAUS B-B 1:100

JULKISIVU ITÄÄN 1:100

JULKISIVU LÄNTEEN 1:100

PALKINTO, EHDOTUS "KAKS FOONINKIA"

PALKINTO, EHDOTUS ”HAVUMETSÄN PIHA”

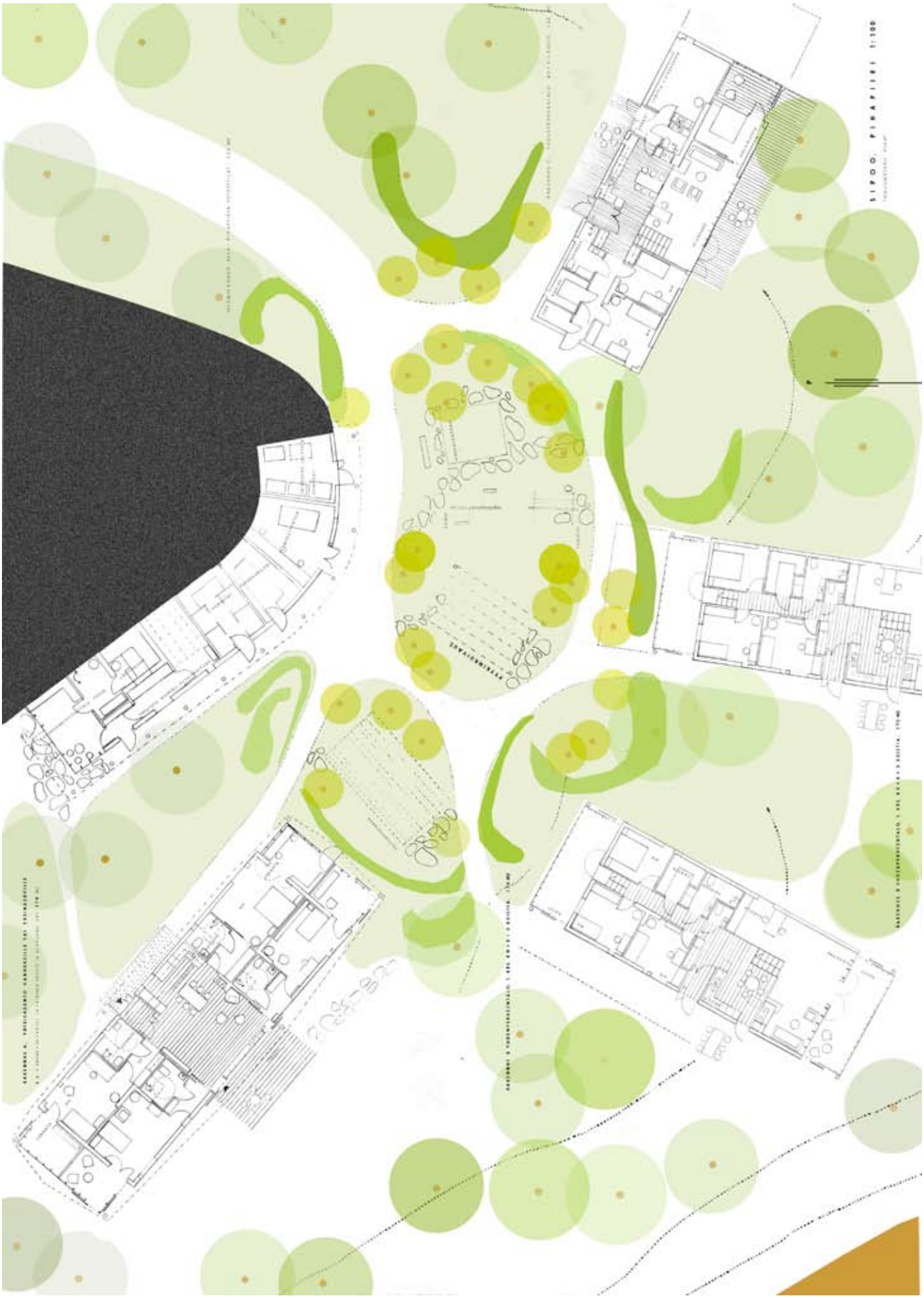

PALKINTO, EHDOTUS ”HAVUMETSÄN PIHA”

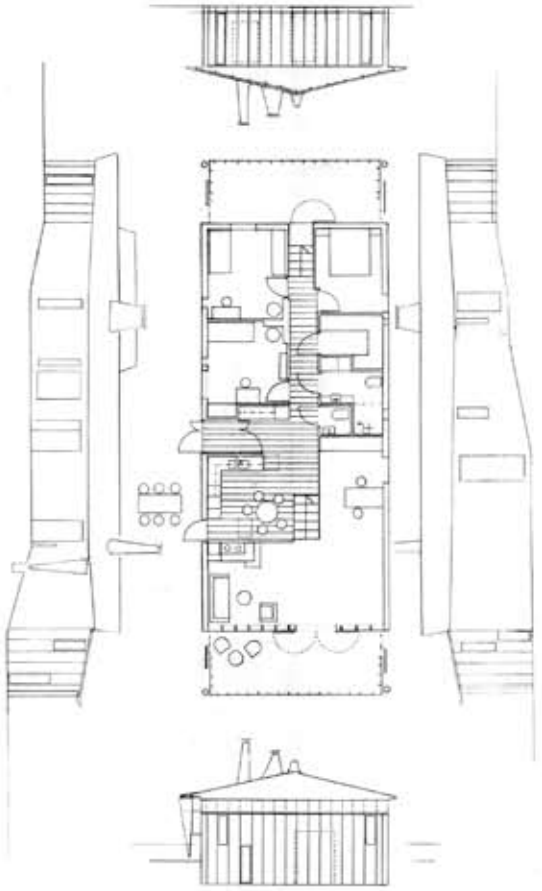

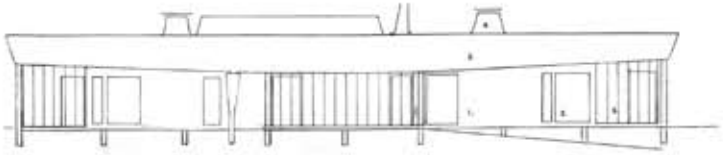

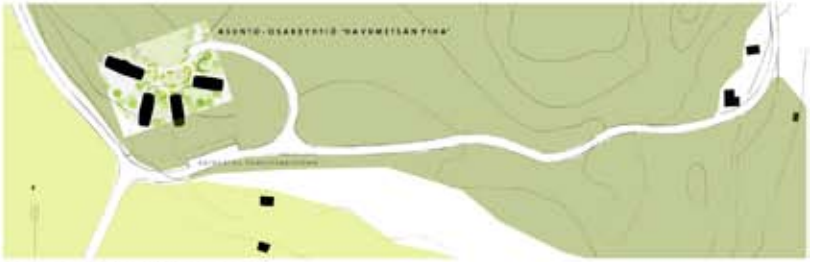

PALKINTO, EHDOTUS ”PIIRILEIKKI”

PALKINTO, EHDOTUS ”PIIRILEIKKI”

PALKINTO, EHDOTUS ”VALOTALO”

PALKINTO, EHDOTUS ”VALOTALO”

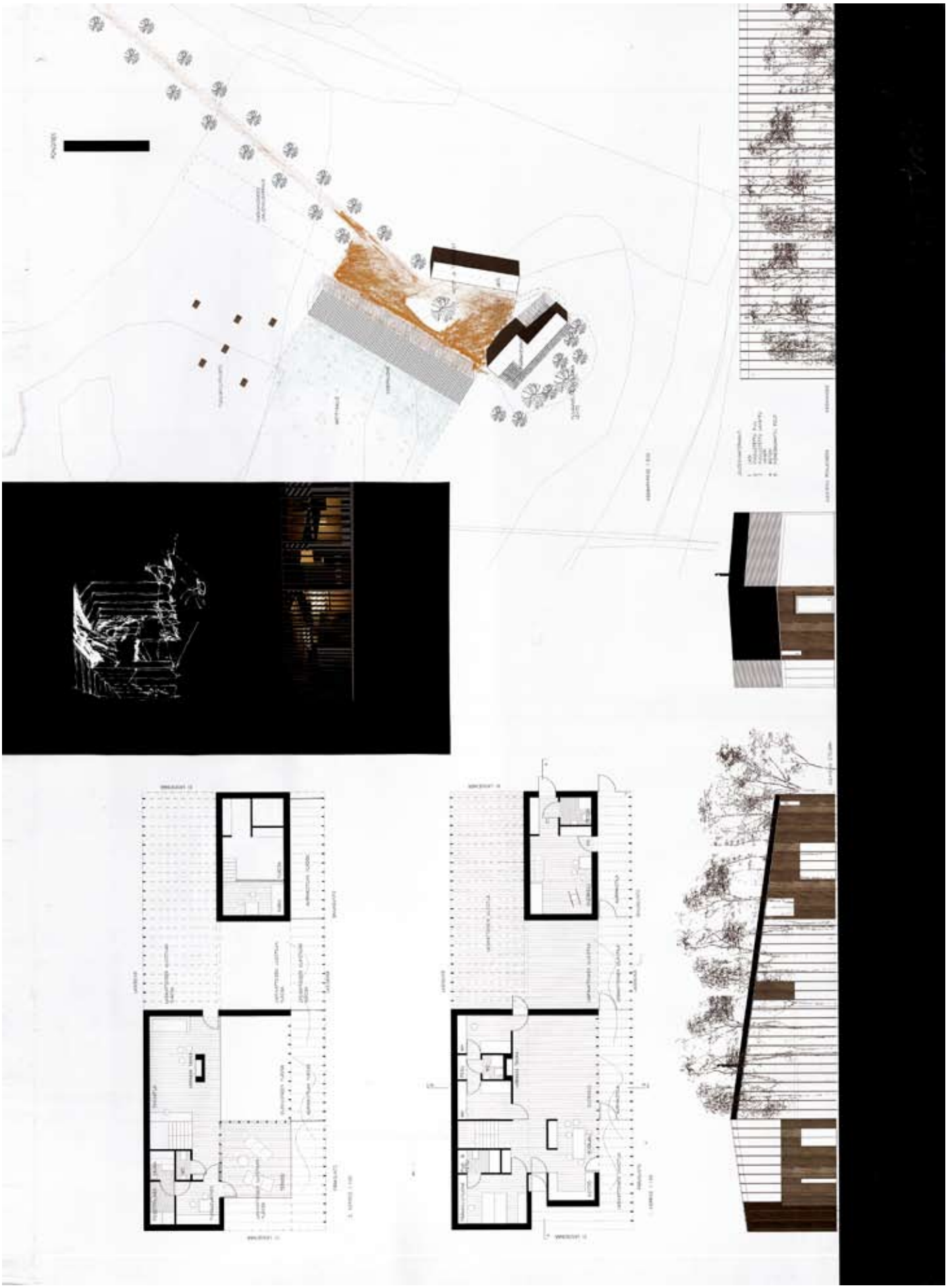

KUNNIAMAININTA, EHDOTUS ”ARKTINEN”

ASEMAPIIRUSTUS 1:400

Arktinen maa asettaa olosuhteet: kylmyys, kuivuus, jää, aurinkoon polte ja sade. Rakennus sijoitetaan luontevasti hyvän ilmansuuntiin. Se muodostaa edullisen kylmäilmaston ulkopihalle ja kattava katto mikrosuotaa pihan valoisuutta.

Kilpailun järjestäjien ensimmäinen rakennuspaikka Mestaaseminn Solvar kylässä on harvalukuisen pientalon suojaisen kumpareen etelärinteellä asuntoen avoimien peltomaisemaan.

Arktinen kylä on Ulvin yhteisö. Siinä yksi tai useampi perhe muodostaa toisiaan sosiaalisesti, ekologisesti ja ekonomisesti tukevan yhteisön. Lähtökohtin asuntien parhaiden on kannattavuus yhdistää voimansa energian tuottamisessa, parhaudellisessa jätehuollossa, viljelyksissä, tuotantotiloissa sekä monissa tukuisissa muissa asioissa. Yhdessä toteutettavia hankkeita voi olla tuuli- ja aurinkoenergia, perhepäivähoito, pajat, saunaseura...

Ehdotuksessa ei tontille ole eshetty rakennuspaikan pienuuden vuoksi useampaa rakennusryhmää, mutta Solvan maalaismaisemaan erilaisia sadasthoita voisi toteuttaa 1-5 kappaletta olettaen niiden sijoittuvan kulttuurimaisemaan luontevasti korkeampien maastonkohtien reuna-alueilla.

Arktinen talo on avoimeen maisemaltaan suunniteltu yksikerroksinen rakennus. Se muodostaa selkeän lähirakokotuksa maisemassa ja viihtyisiä olisi on vanhan maatilan pihapiiri. Rakennus on modulointia rakentuva kokonaisuus, joka kasvaa perinteistä asuintilaista tuotanto- jartai majoitusti sojen avulla sivuphun ympäriltä. Peinomaisiäjen sivuplha voi olla asuin- ja vierailijoen sekä autotallin muodostamia. Tilat kasvaavat modulaattain, jonka perusyksikkö on 3x6m.

Esimerkiksi maaseudulla tarvittavia tuotantotiloja voivat olla puuvarjoinnerstaat, autokorjaamot, pajat, verstaat, työhuoneet, kanstiuoneet/vihreihuoneet, kerivell isointiota, eläinlerikasvatus, luomuviljely... Lisäksi muita lähinvestaava lisäasiantamisen kohteita voivat olla majoitus- ja etänystoiminta, harrastustilat, etäjärjestät tai sivuasuntu, joka voi olla vuokrattavissa ulkopuolisille. Rakennus on myös helppo toteuttaa pantuksna. Toiminnallisesti rakennuksen tilat ovat muotujärjestelmän ansiosta helppo. "Suoria" vuolelleen erityyppisiin paikkoan ja erilaisiin asukkuilla.

Arktisen talon teknikka on kevtalakemuotoista. Rakenne on yksinkertaisen pilari-palkki -järjestelmä. Kattoratkaisut mahdollistavat korkeamman kahteen katon. Rakennusosien/seinät eivat vaihdella, mutta esimerkiksiihtoeissa kantava rakenne on puuta, kotto kosteusmuottua peltiä tai suora tiilikate. Rakennus on matalaenergiatalo ja suurin lämmöntarpeen energiahukka on kompensoitu yla- ja alapohjan rakenteissa. Lämmitysmuotoa on esimerkiksi suunnitelmassa ilmalämpöpumppujärjestelmä perustuva ensikäsen ammattin sivuhuoltoena nimtyvän ilmalmin pisjältämi vuoksi. Talossa on myös useita varaosia tukkoja seka kattilossa lieh/nuuni. Ilmanvaihto on painovoimainen. Jäteveden poisto on saostuskaivoon ja wc- ominkiika jarjestaa ympäristöasteen erottelevaan kuivakäymälään. Toisn ympäristöstä on myös kompostl.

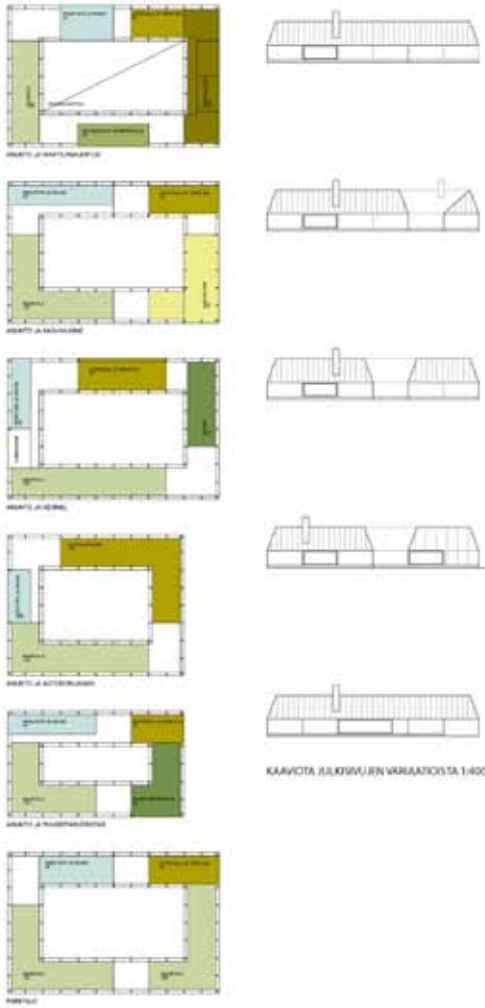

KAAVIOTA ERI TOIMINTOJEN VARIAATIOMAHDOLLISUUKSISTA
1:400

KAAVIOTA JULKISIVUJEN VARIAATIOISTA 1:400

Arktinen pihs eri olle luonnonmukainen tai hyvinkin tarkkaan hoidettu. Piha on aisajmen ja selkeästi rajattu. Siten se on otollinen puutarhakasvien tai kukkien kasvattamiseen. Erilaiset vihreihuoneet tai kanellirasneet voivat laajentaa hellyvät vihreyskokoritia myös visittkrihin ja talvikaukasiin. Rakennuksen ulkopuolinen piha pyritään jarjestämään mahdollisimman luonnonmukaisesti.

Rakennuksen juuret ovat maaperässä ja se kasvaa asukkaiden mukana.

Esimerkkitalon pinta-alatiedot:

Asuintilat	160m2
Grillitiet suusotilat, joissi sivuasuntoja ja tekninen tila	60m2
Autotalli	30m2
Puuvarjoin verstas	105m2
Yhteensä	375m2
Sisäpihan koko	12mx21m

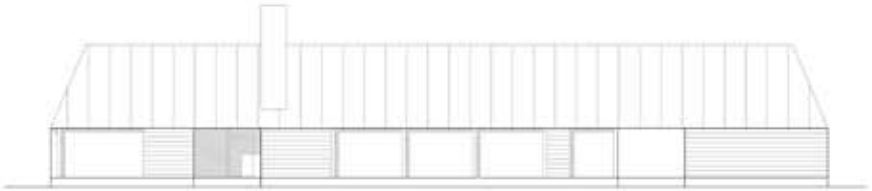

JULKISIVU ETELÄÄN 1:100

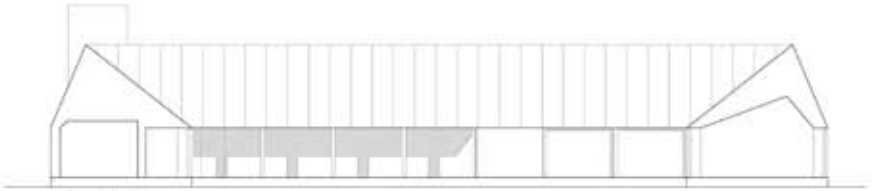

LEIKKAUS B - B 1:100

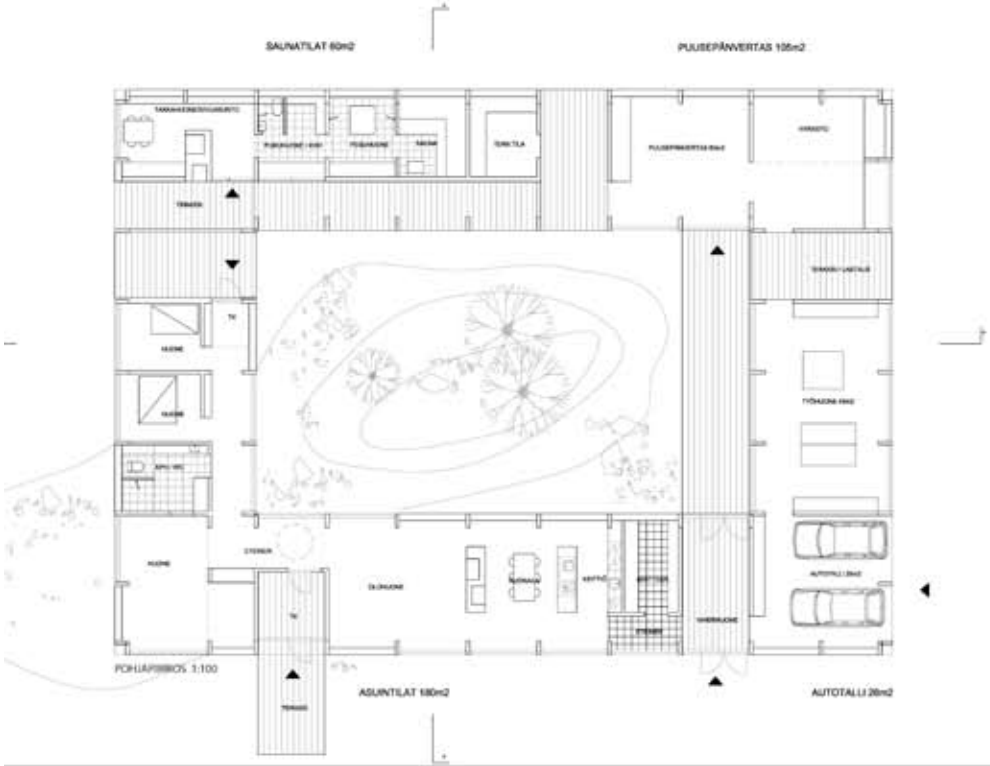

POHJAPIIRROS 1:100

SISÄPIHANÄKYMÄ KASVIHUONEELLISESTA VERSIOSTA

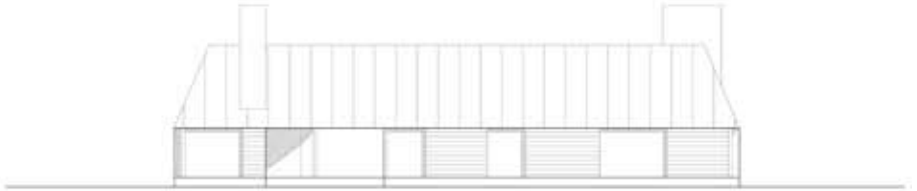

JULKISIVU ETELÄÄN 1:100

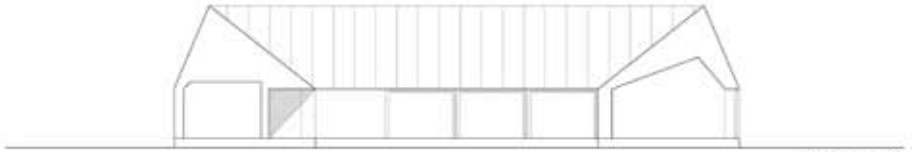

LEIKKAUS A - A 1:100

KUNNIAMAININTA, EHDOTUS ”ARKTINEN”

torni

PAIKKA

Sopivan tehokkuuden on suositus metrolaaseilla tiivet hehon pääsee Sörkmutan keskuksen palvelusta. Suosita pääsee nopeasti Helsinkiin ja Porvoossen. Ehdotus sijoittuu kerkeetaloalueen länsireunaan pääkiven, jossa kallioinne nousee perinnemaasta. Korkeat männyt ja kivoli asiasi kalaan vaaleman solki tunteuksia. Ehdotus täydentää maisemaa luonnon elvien maamerkiksi.

LÄHTÖKOHDAT

Tavoitteena on ollut säilyttää rakennusoikeri henki. Rakennustyyppinä tarn sääsää ilmansuunnissa ja sen rakentamisen on mahdollista kasvi sivuun ulkopuolella. Rakennukset on suunniteltu mahdollisille maalipinta kaupunkitalonne. Ehdotus toimalisa maaseutuasumuen elämyksellisyyttä.

RATKAISU

Torniin on tulon erilaisia ilmeitä ja toimuista. Se säänöstä suojaavan villamaa kuivi kylmää pohjoiselle. Pihan puolella rakennus avautuu ja pelli valkkuu lämpimässä puunmaisia. Ilmansuuntien vaikutus näkyy myös julkisivujen aukotuksessa. Pohjois- ja länsuutta on pohtiteatti hoidettuihi valaistuksiga, etelä- ja itäsivuilla isoimmat suoremaat ikkunat vaan ja lämmin rakennuksen sisälle.

Pohjoisikkuu muodostuu talon keskelle sisuun syöttikorin ympäriin. Lämpöä vanuuvan syöttikorin on tuotu koko rakennuksen läpikävä muun, pomas, mämöstä ja kiinteimiöka. Tuimmisyn kasvittoimen mahdollistaa vapaat ja eri siämäntämisen huiuun muunmaisaa ikkunäkuvat. Rippamöitä pomas vihdisi toimmäkuvitteisen asuntoin alkaan ikuhuhtaat kamoistat. Tornin kuoreistaka on 180 m².

Ulkoina yhteisenmuu rajaa tärkeen avautuusa ylnaa. Pihakannuu toimi viereisiyuna, mutta se on mahdollista myöhemmin muutaa erinäsuunnoon. Pihalta avautuu näkyvä pellyen yli. Pihalta on hiaa perinuotoisarie väylyle ja juudahalle.

Torni on sijoitettu pienellen maisemaan, luhdelta lumiia on aina yhteinni aukkaloa ja jäteenkeräyspiste. Alueen kalliosen maaperän anaoisia maalämmön käyttö on luotavaa, rakennuksen lämmityksessä. Rakennuksen kortaa muata on syötnaalnen pienoisvoimala monivirtoista. Ilmanvaihtoa voidaan ilmoissa tarpeen mukaan erikseen nyttöhuoltaa konsellsella ilmanvaihtoila (mänäätä, kello). Sidenkuten ilmeisen elpinnin pelti on jäteväsä hiljä kornaiteen vesi ja vaihtuvihuoltoin. Rakennuksessa on huoltotie pudet energiahöyläivat erädaumuvaaksaua. Rakennus on kaulkuihan puunkuohtimin, ulkuun ulaniatta syöttimiia, jota lähdään kuivaamiseen.

ASEMAPIIRROS 1:500

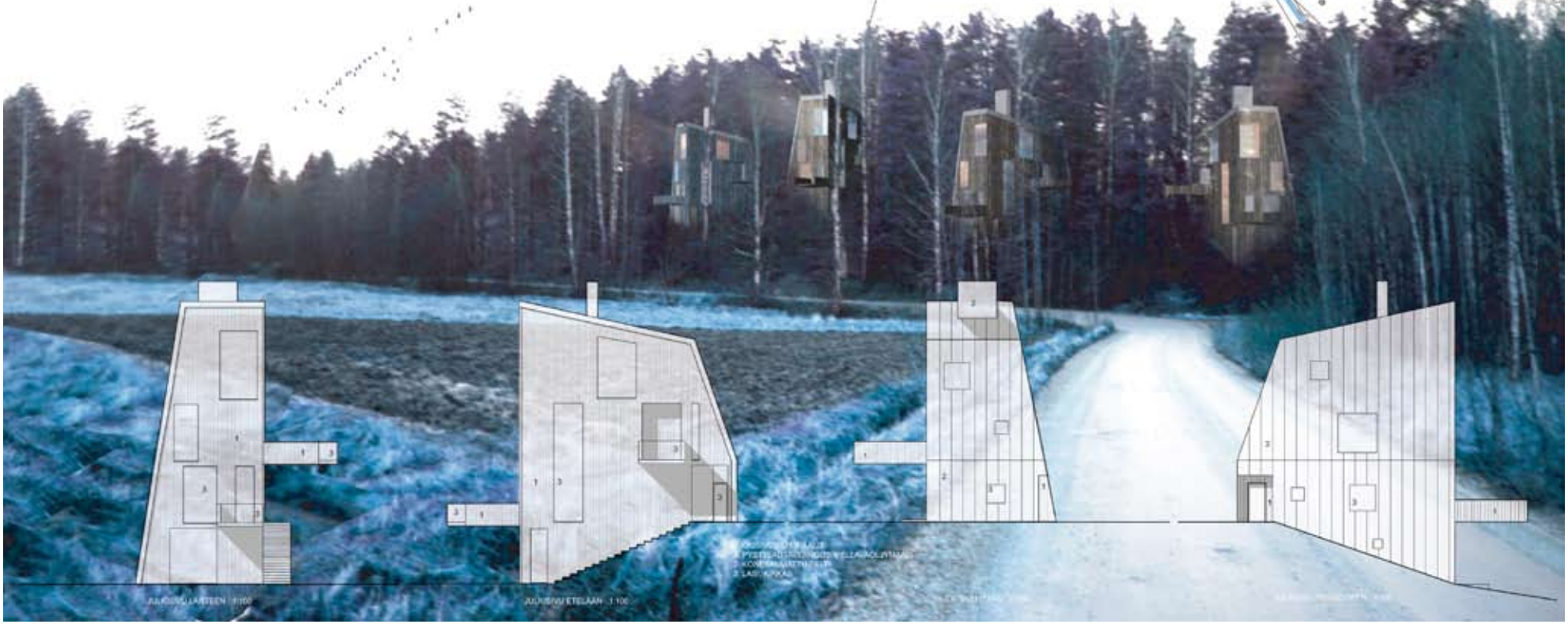

AUKOSSA LÄNTEEN 1:100

AUKISIVU ETELÄÄN 1:100

KUNNIAMAININTA, EHDOTUS ”TORNI”
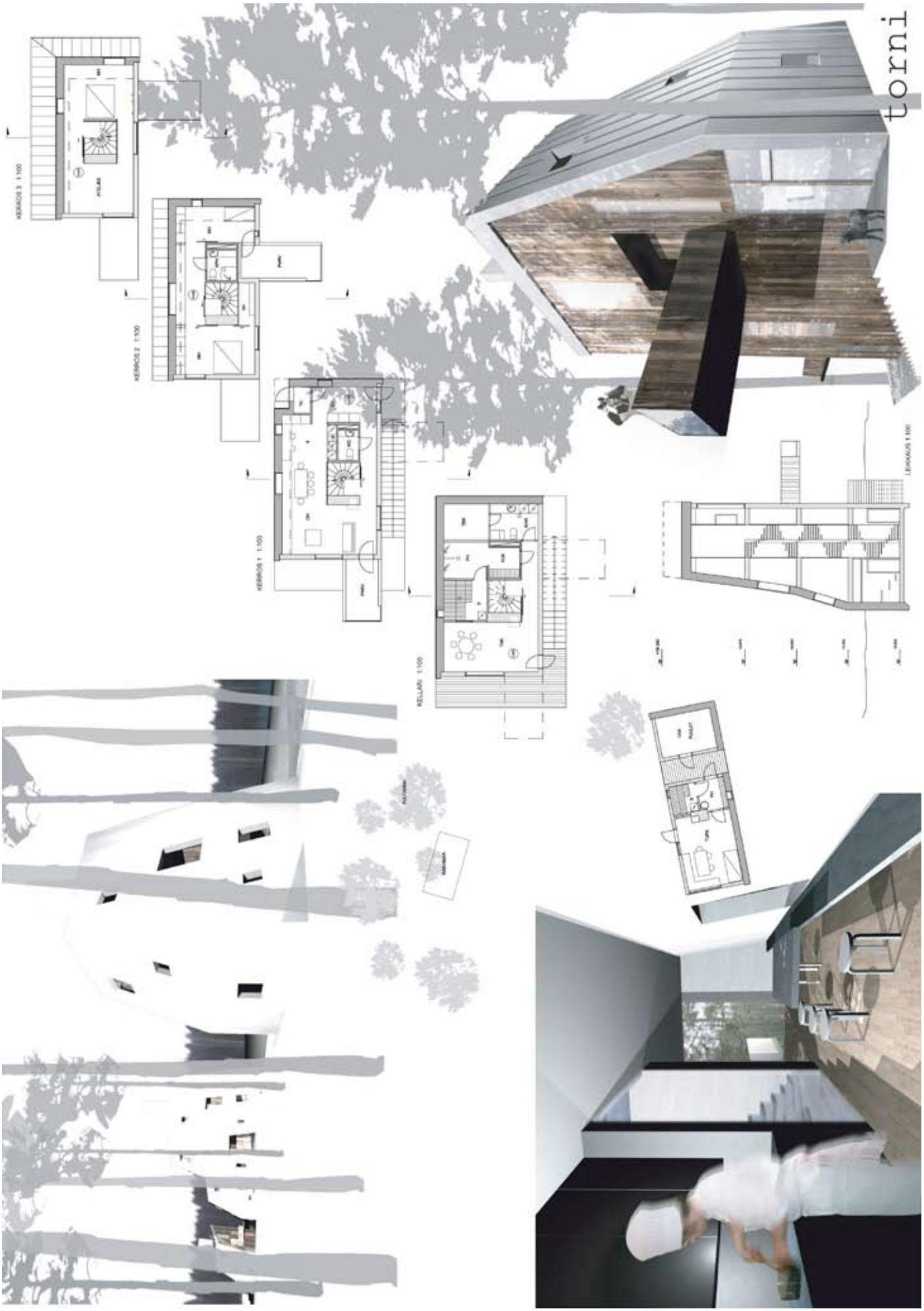
KUNNIAMAININTA, EHDOTUS ”TORNI”